

ปัญหาพิเศษ

ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการ
ตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

CHARACTERISTIC OF DESIRED GROUP OF BEEF-CATTLE FARMERS
IN THE HUB KAPONG INITIATED BY THE ROYAL PROJECT AREA,
KHAOYAI SUB-DISTRICT, CHA-AM DISTRICT, PETCHBURI
PROVINCE.

วัชรพล วงศ์จำปา

WATCHARAPON WONGCHAMPA

สงวน.....
เลขทะเบียน..... 148052
รับเดือนปี..... - 9 (ก.ย.) 2560

b. 12866143
.....
.....

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)

ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2560

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองปัญหาพิเศษ

หัวข้อปัญหาพิเศษ ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่
โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำลูกเกด
จังหวัดเพชรบุรี
Characteristic of desired group of beef-cattle farmers in the
Hub Kapong initiated by the Royal project area, Khaoyai Sub-
district, Cha-am District, Petchburi Province.

นักศึกษา นายวัชรพล วงศ์จำปา
รหัสประจำตัว 56040627
ปริญญา วิทยาศาสตร์บัณฑิต
สาขาวิชา พัฒนาการเกษตร
อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.พีรชัย กุลชัย

คณะกรรมการสอบปัญหาพิเศษ	ลายมือชื่อ
ผศ.ศุภสมบุรณ์ อังรัตนกร	
ผศ.พีรชัย กุลชัย	
ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมารัตน์	
รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ	

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนาการเกษตร
วันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2560

ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุหาสวรรค์เวช

หัวหน้าภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

หัวข้อปัญหาพิเศษ	ลักษณะของกลุ่มที่พึ่งประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่ โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี
นักศึกษา	นายวัชรพล วงค์จำปา
รหัสประจำตัว	56040627
ปริญญา	วิทยาศาสตรบัณฑิต (พัฒนาการเกษตร)
สาขาวิชา	พัฒนาการเกษตร
พ.ศ.	2560
อาจารย์ที่ปรึกษาปัญหาพิเศษ	ผศ.พีรชัย กุลชัย

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง 2) เพื่อศึกษาเงื่อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง 3) เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มที่พึ่งประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง มีวิธีการศึกษา คือ การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์ใช้แบบโครงร่างคำถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และได้ผลการศึกษาดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75 ส่วนมากมีช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.6 เกษตรกรส่วนมากมีรายได้มากที่สุดอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 50 เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้อยู่ในช่วง 50,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 85.7 เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน เฉลี่ย 16 ปี เลี้ยงโคขุนสายพันธุ์ลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง และลูกผสมสามสายเลือด ร้อยละ 50 เท่ากัน เกษตรกรทั้งหมดนำเข้าโคขุนที่มีน้ำหนักเฉลี่ย 337.5 กิโลกรัม ใช้ระยะเวลาในการขุนโค 4 เดือน เกษตรกรทั้งหมดจะขายโคขุนในช่วงน้ำหนักเฉลี่ย 533.3 กิโลกรัม กำไรสุทธิ/ตัว เฉลี่ย 2,695.8 บาท เกษตรกรทั้งหมดจำหน่ายโคขุนผ่านพ่อค้าคนกลาง ในส่วนของรูปแบบของกลุ่มที่ต้องการ คือ การที่กลุ่มมีผู้นำที่ดี มีศักยภาพต่อรองในการขาย แบ่งปันผลประโยชน์เท่าเทียมกัน มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน ลักษณะของกลุ่มที่พึ่งประสงค์ของเกษตรกร ควรมีผู้นำที่ดี มีความรับผิดชอบ กลุ่มต้องมีความโปร่งใส ทุกคนจะต้องได้รับผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกัน กลุ่มต้องมีความเข้มแข็งเพื่อที่จะต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลางได้ จะต้องมีการรวมตัวทำร่วมกันภายในกลุ่ม เช่น การทำอาหารลดต้นทุนจากผลผลิตที่หาได้ง่ายในพื้นที่ มีการจัดอบรม พาไปดูงานศึกษาสถานที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการพัฒนาผลผลิตให้มีคุณภาพที่ดียิ่งขึ้น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

ปัญหาพิเศษเล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.พีรชัย กุลชัย ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะ ตลอดจนช่วยแก้ปัญหา ทำให้เกิดความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ รศ.ดร.ปัญญา หมั่นเก็บ ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ และ อาจารย์ ศุภสมบุรณ์ อึ้งรัตนกร กรรมการสอบหัวข้อและโครงร่างปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ตลอดจนข้อชี้แนะจนในที่สุดทำให้ปัญหาพิเศษฉบับนี้สำเร็จลงได้ ขอขอบพระคุณครุอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิประสาทวิชาความรู้และถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีและผู้อำนวยความสะดวก บุคคลากรในศูนย์สาธิตสหกรณ์การเกษตรหุบกะพงทุกท่านที่ให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้

สุดท้ายนี้ต้องขอขอบคุณครอบครัวและเพื่อนๆ ที่ให้ความช่วยเหลือในการศึกษาจนทำให้มีความสำเร็จในวันนี้

วัชรพล วงศ์จำปา

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ.....	I
กิตติกรรมประกาศ.....	II
สารบัญ.....	III
สารบัญตาราง.....	V
สารบัญภาพ.....	VI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.5 นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ.....	2
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	3
2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับโคขุน.....	3
2.2 สภาพการผลิตโคขุนในประเทศไทย.....	10
2.3 ข้อมูลการตลาดของโคขุนในประเทศไทย.....	10
2.4 ความหมายของกลุ่มและวิธีการในการรวมกลุ่ม.....	11
2.5 แนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร.....	16
2.6 บริบทพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง.....	19
2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	21
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษา.....	23
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	23
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	23
3.3 ขั้นตอนการศึกษา.....	24
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	24
3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย.....	24

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการศึกษา.....	26
4.1 สภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่ตามพระราชประสงค์หุบกะพง.....	26
4.2 เงื่อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง	45
4.3 แนวทางการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง.....	46
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	48
5.1 สรุปผลการศึกษา	48
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	50
5.3 ข้อเสนอแนะ	50
บรรณานุกรม.....	52
ภาคผนวก.....	53
ประวัติผู้วิจัย.....	60

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แนวทางในการเก็บข้อมูล	25
4.1 ข้อมูลพื้นฐาน.....	27
4.2 สภาพการเลี้ยงโคขุน	43
4.3 การจัดการการเลี้ยงโคขุน	44

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1.1 ความสำคัญของปัญหา (Statement of the Problem)

การเลี้ยงโคขุนในประเทศไทย ถือว่าเป็นอาชีพที่ได้รับความนิยมกันเป็นอย่างมาก จนเรียกได้ว่าเป็นยุคทองของการเลี้ยงโคขุนเลยทีเดียว ซึ่งเกษตรกรบางกลุ่มในพื้นที่โครงการหุบกะพง ก็ได้หันมาประกอบอาชีพการเลี้ยงโคขุน แต่สภาพการเลี้ยงโคขุนทั่วไป ยังเรียกได้ว่าอยู่ในขั้นตอนการพัฒนาการเลี้ยงเท่านั้น แต่ละที่แต่ละฟาร์มจะมีโคเนื้อ 3-10 ตัว ซึ่งฟาร์มเล็กๆเหล่านี้ การเลี้ยงการจัดการยังไม่แน่นอน เกษตรกรส่วนมากคงยังเลี้ยงโคแบบดั้งเดิม คือ เลี้ยงไว้แบบเป็นออมสินเป็นตัวเก็บเงินในครอบครัว ลักษณะการเลี้ยง เข้าก็ตอนโคออกไปหากินหญ้า ในทุ่งหญ้า ทุ่งนา ตกเย็นก็ตอนโคกลับเข้าคอก ทำลักษณะนี้ทุกวัน เช่นนี้การเลี้ยงโคขุนนั้นต้องมีการพัฒนาอีกมาก การเลี้ยงในปัจจุบันจะต้องมีการส่งเสริมการเลี้ยงให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในภาวะเศรษฐกิจที่อยู่ในช่วงถดถอย ราคาโคขุนก็ลดลงตามไปด้วย ทำให้เกษตรกรที่เลี้ยงโคขุนประสบปัญหาในหลายๆด้าน (คณาวุฒิ วรสาร. 2553)

ในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพงมีอาชีพเกษตรกรเป็นหลัก หนึ่งในนั้นคืออาชีพการเลี้ยงโคขุน เดิมทีในพื้นที่เน้นอาชีพการปลูกพืชเป็นส่วนใหญ่ แต่มีเกษตรกรบางกลุ่มมองว่าการเลี้ยงโคขุนเป็นอาชีพที่สามารถจะสร้างเสริมรายได้แทนการปลูกพืชเพียงอย่างเดียว และการเลี้ยงโคขุนนั้นเป็นอาชีพที่ไม่ต้องใช้น้ำในปริมาณมากเท่ากับการปลูกพืช แต่การเลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพงนั้นก็มักจะประสบปัญหาในหลายๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของแรงงานคน ความรู้ความเข้าใจในการขุนโค และที่สำคัญ คือ เรื่องของการตลาด เกษตรกรถูกพ่อค้าคนกลางกดราคา ได้ราคาต่ำกว่าที่กำหนดไว้ ไม่มีอำนาจในการต่อรองใดๆกับพ่อค้าคนกลาง ทำให้เกษตรกรจึงต้องขายในราคาระนั้น เพราะถ้าเกษตรกรไม่ขายพ่อค้าคนกลางก็จะไปรับซื้อจากเกษตรกรรายอื่น เกษตรกรก็จะมีช่องทางขายโคขุนออกไป หนึ่งในวิธีการแก้ปัญหาคือการรวมกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน เพื่อให้มีอำนาจในการต่อรองกับพ่อค้าคนกลางได้ (ไทกร พลสุวรรณ. 2557) แต่พบว่าเกษตรกรในพื้นที่ที่ยังไม่มีการจัดตั้งเป็นกลุ่มเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาหาลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา (Objective of the Study)

1.2.1 เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

1.2.2 เพื่อศึกษาเงื่อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

1.2.3 เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

1.3 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ (Significance of the Study)

เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้นำไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมการรวมกลุ่ม ให้สามารถจัดตั้งกลุ่มเกิดขึ้นได้ เป็นตัวอย่างให้กับเกษตรกรในพื้นที่อื่นที่มีสภาพใกล้เคียงกันได้นำไปใช้ประโยชน์ได้

1.4 ขอบเขตและข้อจำกัดการศึกษา (Scope and Limitation)

1.4.1 ขอบเขตเชิงพื้นที่

ผู้วิจัยทำการศึกษาพื้นที่ของเกษตรกรในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

1.4.2 ขอบเขตเชิงประชากร

ผู้วิจัยทำการศึกษากับเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง หุบกะพง จำนวน 12 ราย

1.5 นิยามศัพท์ปฏิบัติการ (Operational Definition of Terms)

เกษตรกร หมายถึง เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

เงื่อนไขในการรวมกลุ่ม หมายถึง เหตุผลและความต้องการของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพงแต่ละรายว่า ถ้าจะมีการจัดตั้งกลุ่ม เกษตรกรรายใดต้องการอะไรบ้าง และไม่ยอมให้เกิดสิ่งใดเกิดขึ้นในการรวมกลุ่ม

ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ หมายถึง วิธีการที่จะสามารถนำไปให้เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง มารวมตัวกันได้ โดยเข้าใจเงื่อนไขต่างๆของแต่ละคน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

ในการศึกษาลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรีในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อต่อไปนี้

- 2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับโคขุน
- 2.2 สภาพการผลิตโคขุนในประเทศไทย
- 2.3 ข้อมูลการตลาดของโคขุนในประเทศไทย
- 2.4 ความหมายของกลุ่มและวิธีการในการรวมกลุ่ม
- 2.5 แนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร
- 2.6 บริบทพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง
- 2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ข้อมูลเกี่ยวกับโคขุน

สารปะคัสต์ว (2559) ได้กล่าวถึงข้อมูลเกี่ยวกับโคขุนไว้ดังนี้

2.1.1 โคขุน และการเลี้ยงโคขุน

การเลี้ยงโคที่ยังอายุน้อยให้เติบโตอย่างรวดเร็วในช่วงเวลาสั้นๆ โดยการให้อาหารแก่โคที่มีคุณค่าทางอาหารสูง ทั้งอาหารหยาบ และอาหารข้นอย่างเต็มที่ ในสภาพการเลี้ยงแบบขังคอกอย่างเดียวหรือร่วมกับการปล่อยแปลงหญ้า

2.1.2 ประเภทของผู้เลี้ยงโคขุน แบ่งออกเป็น 3 ประเภท

2.1.2.1 ผู้เลี้ยงเพื่อผลิตลูกโคขุน หรือเรียก ฟาร์มพ่อพันธุ์-แม่พันธุ์ โดยจะเลี้ยงแม่พันธุ์โคเพื่อผลิตลูกโค เมื่อลูกโคหย่านม (7-8 เดือน) ก็จะขายให้แก่ผู้เกษตรกรรายอื่นเพื่อนำไปขุนหรือเลี้ยงเป็นพ่อแม่พันธุ์ต่อไป การเลี้ยงลักษณะนี้มีแม่พันธุ์หลายตัว และต้องใช้พื้นที่มากพอ

2.1.2.2 ผู้เลี้ยงโคขุน เป็นการเลี้ยงโคขุนที่ได้จากการซื้อลูกโคหรือซื้อโคที่มีอายุน้อยจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาเลี้ยงดูให้เติบโตอย่างรวดเร็ว มักเป็นการเลี้ยงแบบคอกหรือปล่อยแปลงหญ้า ซึ่งอาจใช้พื้นที่มากตามจำนวนที่เลี้ยงโค

2.1.2.3 ผู้เลี้ยงวัวมัน เป็นการเลี้ยงโคขุนที่ใช้โคที่มีอายุมากหรือร่างกายซูบผอมที่หาซื้อจากแหล่งต่างๆ เพื่อนำมาเลี้ยงขุนให้มีน้ำหนักเพิ่มขึ้นก่อนส่งจำหน่าย การเลี้ยงลักษณะนี้จะเป็น

การเพิ่มน้ำหนักโคที่เกิดจากไขมันโคให้มึกลับมาอ้วนหรือเป็นการเพิ่มไขมันเป็นหลัก เนื่องจากเป็นโคที่มีรูปร่างกายชubbomหรือมีอายุมากแล้ว

2.1.3 ประเภทธุรกิจโคขุน

2.1.3.1 แบ่งตามขนาดของกิจการ

– รายย่อย มักเลี้ยงโคขุนเพียง 2-10 ตัว โดยการใช้อาหารในท้องถิ่นหรืออาหารชั้นที่เตรียมเอง รวมถึงการซื้อจากท้องตลาด มักใช้แรงงานในครอบครัวเป็นหลัก มีพื้นที่น้อย

– ขนาดกลาง เลี้ยงโคขุน 30-50 ตัว ต้องใช้พื้นที่มาก ทั้งคอกโค และแปลงหญ้า มีการใช้อาหารชั้นที่ผสมเอง และต้องจ้างแรงงาน

– ขนาดใหญ่ มักเลี้ยงโคขุนมากกว่า 50 ตัว ขึ้นไป เป็นการเลี้ยงที่ต้องใช้พื้นที่มากทั้งคอก และแปลงหญ้า มีการใช้อาหารชั้นที่ผสมเองเพื่อลดต้นทุน และใช้แรงงานคน รวมถึงการใช้เครื่องทุ่นแรงในการจัดการอาหาร

2.1.3.2 แบ่งตามตลาด

– ตลาดชั้นสูง ต้องการเนื้อที่มีคุณภาพ คือ เป็นเนื้อโคที่มีอายุน้อย (ขุนแล้วอายุไม่เกิน 3 ปี) ได้รับการเลี้ยงดู และให้อาหารชั้นในปริมาณมาก ไม่น้อยกว่า 5 เดือน โคที่นำมาเลี้ยงมักเป็นพันธุ์ที่มีการเจริญเติบโตดี เมื่อขุนเสร็จจะได้ราคาสูง

– ตลาดชุมชน ตลาดประเภทนี้ต้องการโคที่อ้วน มีไขมันพอสมควร ไม่จำกัดอายุ ส่วนใหญ่จะใช้โคที่ปลดจากงาน มีเจริญเต็มที่แล้ว แต่ยังไม่ยอมอยู่ แล้วนำมาขุน 3-4 เดือน ด้วยอาหารชั้นให้อ้วน ซึ่งส่วนน้ำหนักที่เพิ่มจะเป็นไขมันเป็นส่วนมาก เรียกโคประเภทนี้ว่า วัวมัน เนื้อมีราคาต่ำกว่าประเภทแรก แต่การเลี้ยงดูง่ายกว่า

2.1.4 พันธุ์โคขุน

2.1.4.1 โคพันธุ์พื้นเมือง

เป็นโคที่เนื้อมีไขมันน้อย ไม่เป็นที่นิยมเลี้ยง เนื่องจากมีอัตราการเติบโตต่ำ น้ำหนักโคเมื่อขุนเสร็จประมาณ 380 กิโลกรัม ได้เปอร์เซ็นต์ซากประมาณ 51%

– เริ่มขุนที่น้ำหนัก 150 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุน 1 ปี

– เริ่มขุนที่น้ำหนัก 200 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุน 7-8 เดือน

– เริ่มขุนที่น้ำหนัก 250 กิโลกรัม ใช้เวลา 5-6 เดือน

2.1.4.2 โคลูกผสมบรรพพันธุ์พื้นเมือง

มีเลือดบรรพพันธุ์ประมาณ 50-85 เปอร์เซ็นต์ มีไขมันแทรกปานกลาง น้ำหนักเมื่อขุนเสร็จประมาณ 450 กิโลกรัม มีเปอร์เซ็นต์ซากประมาณ 56%

– เริ่มขุนที่น้ำหนัก 150 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุน 10-12 เดือน

– เริ่มขุนที่น้ำหนัก 200 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุน 8-9 เดือน

– เริ่มขุนที่น้ำหนัก 250 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุน 5-6 เดือน

2.1.4.3 โคลูกผสมสามสายเลือด

โคที่มีเลือดผสมสามสายพันธุ์ ได้แก่

- บราห์มัน พื้นเมือง และชาร์โรเลส์
- บราห์มัน พื้นเมือง และลิ้มัวซิน
- บราห์มัน พื้นเมือง และซิมเมนทอลล์

ลักษณะที่ดีของโคพันธุ์ผสมนี้ คือ เลี้ยงง่าย เติบโตเร็ว มีคุณภาพซากดี มีเนื้อมาก ไขมันน้อย นิยมเลี้ยงมาก คือ พันธุ์ผสมของชาร์โรเลส์ รองลงมา คือ พันธุ์ผสมของลิ้มัวซิน เนื่องจากพันธุ์ผสมของชาร์โรเลส์มีขนาดใหญ่กว่า และเติบโตดีกว่า

- เริ่มขุนที่น้ำหนัก 150 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุน 10-12 เดือน
- เริ่มขุนที่น้ำหนัก 250 กิโลกรัม จะใช้เวลาขุน 6 เดือน

2.1.4.4 ลูกโคนม และแม่โคที่คัดทิ้ง

โคนมคัดทิ้งจะเป็นลูกโคเพศผู้ และแม่โคนมที่มีอายุมากแล้ว เนื่องจากไม่สามารถผลิตน้ำนมได้ พันธุ์ที่นิยมเลี้ยง ได้แก่ พันธุ์เรดเดน และโฮลสไตน์ฟรีเซียน (ขาวดำ) เป็นโคมีคุณภาพซากไม่ดีนัก ให้เนื้อสะโพกเล็ก และเนื้อเหลว แต่มีราคาสูงกว่าโคพันธุ์อื่นๆ เมื่อรับซื้อมาขุน

2.1.4.5 โคพันธุ์ผสมอินดูบราซิล

เป็นโคที่มีเลือดผสมอินดูบราซิล นิยมเลี้ยงมากที่สุดในภาคอีสาน เป็นโคที่มีโครงร่างใหญ่ รูปร่างสวยงาม ใบหูใหญ่ ยาว นิยมนำมาขุนทั้งตัวเมีย และตัวผู้ที่มีสายเลือดอินดูบราซิลน้อย รูปร่างไม่สวยงาม ตัวไม่ใหญ่ ส่วนตัวผู้ และตัวเมียที่มีสายเลือดอินดูบราซิลมาก รูปร่างใหญ่ รูปร่างสวยงามจะใช้เป็นพ่อแม่พันธุ์เป็นหลัก

2.1.5 อายุโค

การขุนโคเนื้อ มักใช้โคที่จะขุนอายุระหว่างหย่านมจนถึง 1 ปี ทั้งนี้ จำเป็นต้องดูลักษณะภายนอก เช่น การพิจารณารูปร่าง ต้องมีความใหญ่ มีลักษณะไม่ผอมโซจนเกินไป เพราะโคอาจจะอยู่ในสภาวะโรคภัย หรือมีพยาธิรบกวนมาก หรือขาดอาหารจนอยู่ในสภาพที่ขุนไม่ขึ้นแล้ว นอกจากนั้นยังมีองค์ประกอบอื่นให้นำมาพิจารณา คือ

2.1.5.1 ลูกโคหลังหย่านม (อายุระหว่าง 8-16 เดือน) จนถึงอายุปีเศษ จะมีอัตราการเจริญเติบโตสูงและตอบสนองต่ออาหารสูงสุด จะทำให้ผู้ทำการขุนได้กำไรสูง โคที่มีอายุต่ำกว่านี้จะมีปัญหาในการเลี้ยงดูมาก และมีอัตราการตายสูง

2.1.5.2 ถ้าลูกโคได้รับอาหารอย่างเต็มที่มาตั้งแต่แรกคลอดอย่างต่อเนื่อง อัตราการเจริญเติบโตต่อวันจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ และจะสูงสุดเมื่อถึงอายุ 1 ปี จากนั้นอัตราการเจริญเติบโตจะเริ่มลดลง จนเมื่ออายุ 4-5 ปี หรือเต็มวัย อัตราการเจริญเติบโตจะลด น้ำหนักตัวจะเริ่มต่ำลง กรณีที่ซื้อโคที่อ้วนแล้วมาขุนจึงควรเลือกลูกโคที่มีอายุไม่เกิน 1 ปีจะดีที่สุด

2.1.5.3 ถ้าหากว่าโคที่ซื้อมาขุนอยู่ในลักษณะผอม ไม่แคระแกร็น โคที่อายุ 2 ปี อัตราการเจริญเติบโตต่อวันจะมากกว่าโคอายุ 1 ปี และโคอายุ 1 ปี จะมีอัตราการเจริญเติบโตต่อวัน สูงกว่าโคที่หย่านมแล้ว

2.1.5.4 โคอายุ 2 ปี ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตต่อวันสูง บางครั้งเมื่อมองในแง่ เศรษฐกิจแล้วมิใช่ว่าจะดีกว่าโคหย่านมเสมอไป เพราะโคอายุ 2 ปี ประสิทธิภาพในการใช้อาหารด้อย กว่าโคที่หย่านม หรือจะกินอาหารมากกว่าโคหย่านมในการเปลี่ยนน้ำหนักตัว 1 กิโลกรัมเท่ากัน ดังนั้น ความสิ้นเปลืองอัตราการเจริญเติบโตต่อวันจึงไม่ได้เป็นปัจจัยที่สำคัญมากนักในแง่ของกำไร หรือขาดทุน

2.1.5.5 กำไรจากส่วนต่างราคาหลังขุน เช่น ซื้อลูกโคมาขุนในราคา 15 บาท/ กิโลกรัม เมื่อขุนเสร็จ ขายได้ในราคา 25 บาท/กิโลกรัม ซึ่งเกิดจากการประเมินราคาจากรูปร่าง และ น้ำหนักที่เพิ่มขึ้น รวมถึงความผันแปรทางด้านราคาเนื้อโคที่เพิ่มขึ้นในแต่ละวันหรือความแตกต่างของ ราคาเนื้อโคในแต่ละท้องถิ่น

2.1.5.6 โคอายุมาก มักมีปัญหาในการเลี้ยงดูน้อยกว่า ถ้าเพิ่งเริ่มต้นเลี้ยง และยังมี ประสบการณ์น้อย ควรขุนโคใหญ่ก่อน เพราะโคใหญ่จะเลี้ยงดูง่าย อัตราการเติบโตดี และไม่พบ ปัญหาในเรื่องโรค

2.1.5.7 โคที่ใช้ขุนเพื่อส่งตลาดที่ได้จากการขุนลูกโค ควรมีอายุน้อยกว่า 3 ปี เนื่องจากจะมีคุณภาพเนื้อที่ดีมาก แต่หากเป็นโคหนุ่มหรือโคที่มีอายุมากจะไม่จำกัดอายุ

2.1.5.8 ถ้าตลาดรับซื้อโคต้องการเนื้อโคที่ติดไขมันสีเหลือง ผู้เลี้ยงก็จะต้องซื้อหรือ จัดหาโคที่มีอายุมาก คือ 4 ปี ขึ้นไปมาเลี้ยง แต่ไม่ควรนำโคที่มีอายุมากเกินไปมาขุน เพราะสุขภาพไม่ดี ขุนไม่ขึ้นมีโอกาสขาดทุนมาก

2.1.5.9 การขุนโคใหญ่ใช้เวลาน้อยกว่าการขุนโคเล็ก เช่น โคเต็มวัย ใช้เวลาขุนนาน ประมาณ 3 เดือน โค 2 ปี ใช้เวลาขุนนานประมาณ 4 เดือน โค 1 ปีครึ่ง ใช้เวลาขุนนานประมาณ 6 เดือน โค 1 ปี ใช้เวลาขุนนาน 8 เดือน และโคหย่านมใช้เวลาขุนประมาณ 10 เดือน ถ้าตลาดระยะสั้น ดี หรือต้องการผลตอบแทนเร็ว ต้องขุนโคขนาดใหญ่ แต่ถ้าตลาดระยะยาวดี หรือตลาดยังไม่แน่นอน ควรขุนโคอายุน้อย เพื่อประวิงเวลา ซึ่งโคจะเติบโตไปได้เรื่อยๆ ส่วนโคใหญ่จะเจริญเติบโตช้า ก่อนข้างมาก

2.1.5.10 โคเล็กต้องการอาหารที่มีระดับโปรตีนสูงกว่าโคอายุมาก ซึ่งอาหารที่มี ระดับโปรตีนสูงมีราคาแพงกว่าอาหารที่มีระดับโปรตีนต่ำกว่า

2.1.5.11 โคอายุน้อยต้องการอาหารที่มีโปรตีนสูง และอาหารหยาดคุณภาพดี ดังนั้นถ้าปลูกหญ้าที่มีคุณภาพสูง หรือมีหญ้าสดมากก็สามารถขุนโคเล็กได้ แต่ถ้ามีฟางมาก หรือมีแต่ ฟางควรขุนโคใหญ่

2.1.5.12 ถ้าอาหารชั้นมีราคาถูก ควรชุนโคตั้งแต่อายุยังน้อย แต่ถ้าอาหารชั้นมีราคาแพง ควรชุนโคใหญ่น้ำหนักไม่ต่ำกว่า 250 กิโลกรัมเมื่อเริ่มเข้าชุน เพราะจะใช้เวลาสั้นกว่าโคที่มีอายุน้อย หรือเพื่อลดระยะเวลาการชุน

2.1.6 สภาพโค

โคที่นำมาชุน ถ้าเป็นโค 1 ปี ควรคัดเลือกโคที่มีสภาพสมบูรณ์ ไม่ควรเป็นโคผอม เพราะมีโอกาสที่จะแคะแกร็น หรือชุนไม่ขึ้น เนื่องจาก โคทั่วไปจะมีอัตราการเติบโตมากในช่วงอายุ 1-2 ปี หลังจากนั้น อัตราการเติบโตจะค่อยๆลดลง ส่วนโคที่มีอายุ 2 ปี โครงร่างได้ขยายใหญ่พอสมควรแล้ว ดังนั้น จึงสามารถคัดเลือกตัวที่มีลักษณะผอม แต่โครงร่างใหญ่นำมาชุนได้ เพราะหลังจากได้รับอาหารอย่างเพียงพอ โคจะมีอัตราการเจริญเติบโตแบบชดเชย และมีประสิทธิภาพการใช้อาหารจะสูงกว่าโคอ้วน การซื้อโคอายุ 2 ปี สามารถช่วยประหยัดเงินได้มาก และช่วยให้ได้กำไรจากส่วนต่างราคามากกว่าโคอ้วนเพราะราคาเนื้อโคก่อนชุน และหลังชุนมีราคาต่างกัน

2.1.7 การเลือกโคเข้าชุน

การคัดเลือกโคมาชุน ควรยืนอยู่ห่างจากโคประมาณ 6-7 เมตร แล้วพิจารณาโคจากลักษณะภายนอก ดังนี้

2.1.7.1 เลือกโคที่มีกระดูกหน้าแข้งใหญ่ ขนาดของกระดูกมีความสัมพันธ์ทางบวกกับปริมาณเนื้อโค คือ โคที่มีกระดูกใหญ่จะมีโครงร่างใหญ่ และมีเนื้อมากด้วย เพราะกระดูกเป็นตัวเกาะยึดของกล้ามเนื้อ ความจริงแล้วกระดูกมีราคาต่ำ แต่การเพิ่มเนื้อของโคที่มีกระดูกใหญ่เมื่อเปรียบเทียบเป็นเปอร์เซ็นต์แล้วจะมากกว่าการเพิ่มน้ำหนักของกระดูก และโคที่มีกระดูกใหญ่จะมีอัตราการเจริญเติบโต และประสิทธิภาพการเปลี่ยนอาหารดีกว่าด้วย ส่วนโคที่มีกระดูกหน้าแข้งเล็ก แสดงว่าโคตัวนั้นมีกระดูกและโครงร่างเล็ก

2.1.7.2 ระยะห่างระหว่างกระดูกเชิงกรานกับกระดูกก้นกบมาก ทำให้โคตัวนี้มีสัดส่วนสะโพกยาว และมีเนื้อส่วนที่มีราคาแพงมาก ส่วนโคที่มีระยะห่างระหว่างกระดูกเชิงกรานกับกระดูกก้นกบน้อย เป็นโคที่มีสะโพกสั้น และมีเนื้อส่วนที่ขายได้ราคาแพงน้อย

2.1.7.3 กระดูกก้นกบควรอยู่สูงและห่างจากกันมากๆ เป็นผลให้มีเนื้อส่วนท้ายมาก ซึ่งเนื้อส่วนท้ายมีราคาแพงเช่นกัน ถ้ากระดูกก้นกบอยู่ไม่ห่างกัน เนื้อส่วนท้ายจะน้อย

2.1.7.4 แนวสันหลังตรง และยาว หรืออีกนัยหนึ่งคือ ลำตัวยาว และลำตัวไม่ลึกนัก ซึ่งปกติส่วนครึ่งล่างของกลางลำตัวโคจะมีเนื้อน้อยและราคาต่ำ

2.1.8 อาหาร และการให้อาหาร

2.1.8.1 อาหารชั้น

อาหารชั้นเป็นสิ่งจำเป็นในการเลี้ยงโคชุน เนื่องจากเป็นอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการที่สูงมากกว่าอาหารปกติที่โคกิน เช่น อาหารหยาบทั่วไป เนื่องจาก การชุนโคมีระยะเวลาเลี้ยงชุนเพียงไม่กี่เดือน ซึ่งต้องทำให้โคมีน้ำหนักเพิ่มขึ้นให้เร็วที่สุด อาหารชั้นอาจได้จากอาหารสำเร็จรูปตามท้องตลาด และการหาวัตถุดิบมาผสมเอง แต่โดยทั่วไปเกษตรกรมักหาแหล่งวัตถุดิบมา

ผสมเป็นอาหารชั้นใช้เอง เช่น ข้าวโพด รำ และปลายข้าว กากมันสำปะหลัง กระจุกป่น กากถั่วเหลือง กากถั่วลิสง ไบโกระถิน ยูเรีย รวมถึงผงแร่ธาตุ เช่น แคลเซียม และฟอสฟอรัส เป็นต้น การผสมอาหารชั้น ควรนำเอาวัตถุดิบที่ใช้น้อยเช่น ยูเรีย เกลือ กระจุกป่น และวิตามิน ผสมกับอาหารประเภทพลังงานเพียง 20-30 กิโลกรัม ก่อน แล้วค่อยนำส่วนผสมอื่นเข้าผสม เพื่อให้วัตถุดิบที่มีปริมาณน้อยกระจายในวัตถุดิบอื่นได้อย่างทั่วถึง

- การจัดเตรียมอาหารชั้น อาหารชั้นประกอบด้วย อาหารประเภทพลังงาน อาหารประเภทโปรตีน เกลือแร่ วิตามิน และสารเสริมต่างๆ วัตถุดิบที่ต้องใช้ปริมาณมากที่สุด คือ อาหารพลังงาน เช่น ข้าวโพด ข้าวฟ่าง ปลายข้าว รำ และมันสำปะหลัง การที่จะเลือกใช้ชนิดใดนั้น ขึ้นกับราคาในขณะนั้น และความสะดวกในการจัดหา

- สำหรับอาหารโปรตีนที่นิยมใช้ คือ ไบโกระถิน และยูเรีย แต่การใช้ยูเรียมีข้อจำกัดคือ สามารถใช้ยูเรียได้ไม่เกิน 3 เปอร์เซ็นต์ของอาหารชั้น และต้องผสมให้เข้ากันดี มิฉะนั้นแล้ว ถ้าโคตัวใดได้รับยูเรียเข้าไปมากเกินไปก็จะถึงตายได้ และควรใช้กับโคที่มีตั้งแต่อายุ 7 เดือนขึ้นไป ส่วนเกลือป่น และกระจุกป่น จำเป็นต้องมีอยู่ในอาหารชั้นประมาณ 1-2 เปอร์เซ็นต์ ถ้าโคกินฟางเป็นอาหารหลัก อาจเพิ่มแคลเซียมจากเปลือกหอย หรือปูนมาร์ล 0.5% วิตามินส่วนใหญ่จุลินทรีย์ในกระเพาะสามารถสังเคราะห์ขึ้นมาอย่างเพียงพอ ยกเว้นวิตามินเอซึ่งร่างกายต้องการในปริมาณมาก อาจต้องเสริมลงในอาหารชั้นบ้าง แต่ถ้าโคกินหญ้าสด หรืออาหารชั้นที่มีข้าวโพด และไบโกระถินอยู่พอควรก็ไม่ต้องเติม ส่วนรำเป็นอาหารที่ดี แต่มีปัญหาเรื่องการเหิน จึงไม่ควรใช้รำเกิน 30 เปอร์เซ็นต์ ข้าวโพด และข้าวฟ่างที่ใช้ผสมอาหารควรบดเพียงหยาบๆ หรือเพียงบดให้แบนยิ่งดี

2.1.8.2 อาหารหยาบ

หญ้าสด คือ อาหารหยาบที่เป็นอาหารหลักของโค โดยหญ้าสดเป็นแหล่งเยื่อใยที่ช่วยระบบย่อยอาหาร แหล่งวิตามิน และแร่ธาตุต่างๆ และจำเป็นอย่างยิ่งที่โคต้องกินหญ้าในทุกวัน เนื่องจาก หญ้าเป็นแหล่งอาหารสำคัญของจุลินทรีย์ในกระเพาะของโค หญ้าสดควรหญ้าอ่อนมีอายุประมาณ 15 ถึง 21 วัน แหล่งของหญ้าอาจเป็นหญ้าที่ได้จากท้องไร่ปลายนา โดยเฉพาะในฤดูฝนจะมีปริมาณที่เพียงพอ และหาได้ง่าย แต่หากเป็นฤดูแล้งมักจะขาดแคลน ทั้งนี้ สามารถแก้ปัญหาด้วยการปลูกหญ้าในแปลง แต่อาจต้องใช้น้ำเพื่อการดูแลมากขึ้น โดยเฉพาะในฤดูแล้ง หญ้าที่ควรปลูกเลี้ยงโคขุน คือ หญ้าขน หญ้ารุชี่ และหญ้างินนิ นอกจากนั้น วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรหรือใบพืชบางชนิดก็ถือเป็นแหล่งอาหารหยาบที่สามารถหาได้ง่าย เช่น ฟางข้าว เปลือกสับปะรด ใบข้าวโพด ไบโกระถิน ใบมันสำปะหลัง ยอดอ้อย ต้นกล้วย เป็นต้น ซึ่งอาหารเหล่านี้ก็สามารถทดแทน และเป็นแหล่งอาหารเสริมจากหญ้าได้เป็นอย่างดี

2.1.8.3 กากน้ำตาล

กากน้ำตาลเป็นผลพลอยได้จากการหีบอ้อย ซึ่งกากน้ำตาลอุดมไปด้วยอาหารประเภทแป้ง มีรสหวาน สัตว์ชอบกิน แต่มีโปรตีนน้อยมาก การให้โคกินจะไม่ให้ผสมกับน้ำ แต่จะใส่ราดใส่ในอาหารหยาบหรืออาหารชั้น เช่น ราดผสมฟาง ราดผสมกับอาหารชั้น เป็นต้น กากน้ำตาลให้

พลังงานสูง แต่ไม่ควรให้เกิน 20% เพราะจะทำให้โคท้องร่วง เนื่องจากมีโพแทสเซียมอยู่มาก มันสำปะหลังเป็นอาหารที่โคชอบกินมาก ส่วนสารเสริมต่างๆ ได้แก่ สารเร่งการเจริญเติบโต เช่น รูเมนซิน และยาปฏิชีวนะ ก็อาจใช้ตามความจำเป็น

2.1.8.4 แร่ธาตุก้อน

นอกจากอาหารหลักที่เป็นแป้ง โปรตีน ไขมัน และวิตามิน แล้ว การเลี้ยงโคขุนจำเป็นต้องเสริมแร่ธาตุให้แก่โคด้วย เช่น แคลเซียม ฟอสฟอรัส เหล็ก ทองแดง เป็นต้น เพื่อเสริมการทำงานของร่างกาย และส่งเสริมการเจริญเติบโต รวมทั้งกระตุ้นระบบภูมิคุ้มกันของร่างกาย

2.1.9 เทคนิคการขุนโค

ระยะแรก เป็นช่วงเริ่มขุนให้ใช้อาหารชั้นตามสูตรที่กล่าวมาแล้ว วันละ 2 ครั้ง

ระยะที่สอง เป็นช่วงก่อนเดือนสุดท้ายของการขุน 1 เดือนให้เพิ่มการให้อาหารชั้นเป็น วันละ 3 ครั้ง แต่ละครั้งให้น้อยกว่าระยะแรกตัวละครึ่งกิโลกรัม

ระยะสุดท้าย คือเดือนสุดท้ายของการขุนให้เปลี่ยนแปลงสูตรโดยการเพิ่มปริมาณมันเส้นเพื่อให้โคอ้วนเร็วขึ้นดังนี้

สัปดาห์ที่ 1 : เพิ่มมันเส้น 2.5 กิโลกรัม จากอาหารชั้น 100 กิโลกรัม

สัปดาห์ที่ 2 : เพิ่มมันเส้น 5.0 กิโลกรัม จากอาหารชั้น 100 กิโลกรัม

สัปดาห์ที่ 3 : เพิ่มมันเส้น 7.5 กิโลกรัม จากอาหารชั้น 100 กิโลกรัม

สัปดาห์ที่ 4 : เพิ่มมันเส้น 10 กิโลกรัม จากอาหารชั้น 100 กิโลกรัม

ในเดือนสุดท้าย ให้อาหารวันละ 3 ครั้ง เช่นเดียวกับระยะที่สองคือให้น้อยกว่าปกติครึ่งกิโลกรัมเป็นการเร่งให้โคขุนมีความสม่ำเสมอในการกระจายไขมันพอกตัว ทำให้เนื้อที่มีคุณภาพสม่ำเสมอ เมื่อตัดแต่งขายจะได้ราคาดีมากกว่าโคขุนที่มีการกระจายไขมันที่ไม่สม่ำเสมอ

2.1.10 ลักษณะโคพร้อมส่งตลาด

การเจริญเติบโตจากเริ่มขุนกระทั่งส่งตลาด มี 3 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 เป็นการเพิ่มการเจริญเติบโตของกระดูก ทำให้มีโครงร่างใหญ่พร้อมรับเนื้อ และมันที่จะสะสมในการขุนระยะต่อไป โครงร่างที่ใหญ่จะใช้เวลาในการสะสมเนื้อและไขมันนานกว่าโคที่มีโครงร่างเล็กกว่า

ระยะที่ 2 เป็นการสะสมกล้ามเนื้อทั่วร่างกายที่สำคัญ คือ สันในสันนอก หัวไหล่ สะโพก หากพบว่าโคตัวใดขุนมาถึงระยะนี้คือประมาณ 3 เดือน แล้วโคยังมีลักษณะไม่เหมาะสมควรตัดออกขายเป็นโคมัน ไม่ควรเก็บไว้ขุนต่อเพราะจะไม่มีกำไรลักษณะไม่เหมาะสมดังกล่าว มี 2 ประการคือ

- ผอม แสดงว่าโคพันธุ์ไม่ดี เลี้ยงไม่โต อาจเนื่องมาจากเป็นโคที่มีโครงร่างใหญ่เกินไปหรือไม่ก็โคลักษณะไม่ดี

- อ้วนกลม แสดงว่าโคมีโครงร่างเล็กเกินไป เลี้ยงเพียง 4 เดือนก็กลมเสียแล้วทำให้น้ำหนักส่งตลาดต่ำเกินไป ได้ราคาไม่ดีเท่ากับโคโครงร่างใหญ่

ระยะที่ 3 เป็นการสะสมไขมันได้แก่ ไขมันหุ้มตัว และไขมันแทรกกล้ามเนื้อที่พร้อมส่งตลาด จะมีความกลมจนเห็นได้ชัด โดยเฉพาะบริเวณสะโพกและโคนหาง จะปรากฏมีก้อนไขมัน 2 ก้อนอยู่ ข้างโคนหาง สวาบไม่บวม เนื้อแน่น หาดปล่อยเกินระยะนี้ไป โคจะกินแต่อาหารแต่จะไม่โต และเนื้อจะยุบไม่เต่งตึง ควรรีบขายทันที โคขุนที่ดี ควรมีไขมัน(ไขมันหุ้มสันนอก)ที่วัดจากกลางหลังหนาไม่ต่ำกว่า 1.5 เซนติเมตร

2.2 สภาพการผลิตโคขุนในประเทศไทย

ธนสิทธิ์ เหล่าประเสริฐ (2557) ทั้งนี้เนื้อโคขุน จะมีลักษณะ คุณภาพ ความน่ารับประทาน ดีกว่าเนื้อโคที่เลี้ยงแบบธรรมชาติ อีกทั้งทุนการเลี้ยงก็สูงกว่า ตลาดเนื้อโคขุนจึง ได้แก่ ตลาดชั้นสูง ซึ่งนำไปทำอาหารทางฝั่งตะวันตก เช่น สเต็ก เนื้ออบ เป็นต้น มีการรายงานตัวเลขการเลี้ยงโคของกรมปศุสัตว์ว่า ในประเทศไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 6 ล้านตัว แบ่งออกเป็นโคพื้นเมือง 4.4 ล้านตัว หรือร้อยละ 69 โคพันธุ์และโคลูกผสม 1.8 ล้านตัว หรือ ร้อยละ 1.9 โดยในจำนวนนี้อยู่ภายใต้การเลี้ยงของเกษตรกร 1 ล้านครัวเรือน และจากโคเนื้อทั้งหมด สามารถสร้างรายได้ให้ประเทศไทยในแต่ละปี ประมาณ 70,000 ล้านบาท การเลี้ยงโคขุนจึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกร ปัจจุบันมีเกษตรกรในจังหวัดต่างๆ ได้จัดตั้งกลุ่มการเลี้ยงโคขุนมากขึ้นด้วย ภายใต้โครงการต่างๆ ทั้งส่วนกลางและท้องถิ่น ด้วยปัจจุบันนี้การผลิตเนื้อโคยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของตลาดภายในประเทศ ทำให้มีการนำเข้าโคเนื้อมีชีวิตจากต่างประเทศค่อนข้างมาก โดยตั้งแต่เดือนมกราคม-ตุลาคม 2556 ประเทศไทยได้นำเข้าโคมีชีวิตแล้ว 188,693 ตัว คิดเป็นมูลค่ากว่า 525 ล้านบาท ขณะเดียวกันยังมีการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพจากต่างประเทศมากด้วย เพื่อรองรับความต้องการของผู้บริโภคที่มีแนวโน้มสูงขึ้น

2.3 ข้อมูลการตลาดของโคขุนในประเทศไทย

ธนสิทธิ์ เหล่าประเสริฐ (2557) ได้กล่าวว่า ถ้าหากมองถึงความต้องการบริโภคเนื้อโคของประเทศไทยในแต่ละปีนั้น จากตัวเลขที่ออกมา จะพบว่า โดยเฉลี่ยจะเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ในอัตราร้อยละ 0.08 ต่อปี โดยเฉลี่ยทรงตัวอยู่ที่ 1.25 ล้านตัว หรือคิดเป็นเนื้อโค 180.58 พันตัน ดังนั้นโคที่ผลิตได้ในประเทศจะใช้บริโภคเกือบทั้งหมด และบริโภคบางส่วนได้จากการนำเข้า

ผู้อำนวยการ กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาธุรกิจด้านปศุสัตว์ ประมง หัตถกรรมและผลิตภัณฑ์ ได้ให้ข้อมูลเพิ่มเติมว่า ตลาดโมเดิร์นเทรดมีความต้องการเนื้อโคคุณภาพในปริมาณที่มากขึ้น แต่โคขุนเริ่มขาดแคลน เพราะโคมีชีวิตในประเทศมีแนวโน้มลดลง ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาว เพื่อขยายปริมาณการผลิตเนื้อโคคุณภาพให้เพียงพอต่อความต้องการของตลาดและผู้บริโภค เช่น การขุนแม่โคนมปลดระวางและลูกโคนมเพศผู้ เป็นโคขุนคุณภาพป้อนเข้าโรงงานแปรรูป ซึ่งสามารถช่วยเพิ่มมูลค่าได้ อนาคตคาดว่า การเชื่อมโยงธุรกิจโคเนื้อจะเป็นแนวทางลดปริมาณการนำเข้าโคเนื้อจากประเทศออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ได้ค่อนข้างมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กลุ่มสินค้าเกษตร สำนักบริหารสินค้าทั่วไป กรมการค้าต่างประเทศกระทรวงพาณิชย์ ได้รายงานถึงสถานการณ์ สินค้าโคเนื้อและผลิตภัณฑ์ 2555 ถึงโอกาสและอุปสรรคของประเทศคู่ค้าที่สำคัญ 2 ประเทศ ซึ่งถือว่าในปัจจุบันได้เข้ามาสั่งโคเนื้อจากเมืองไทยไปจำนวนมาก คือสาธารณรัฐประชาชนจีน และประเทศเวียดนาม ดังนั้น หากมองในศักยภาพและโอกาสแล้วจึงนับว่ามีความน่าสนใจ จากข้อมูลของกลุ่มสินค้าเกษตร สำนักบริหารการค้าสินค้าทั่วไป กรมการค้าต่างประเทศ บ่งชี้ว่า ในส่วนของสาธารณรัฐประชาชนจีนนั้น ด้านโอกาสพบว่า จีนเป็นตลาดบริโภคเนื้อขนาดใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก ด้วยจำนวนประชากรที่มากถึง 1,300 ล้านคน นอกจากนี้ ประชากรจีนมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย ร้อยละ 10 ต่อปี ส่งผลให้มีความต้องการบริโภคเนื้อเพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ขณะที่ประเทศเวียดนาม ในด้านโอกาสนั้นพบว่า การบริโภคเนื้อสัตว์ของเวียดนามขยายตัวสูง ปริมาณผลผลิตปศุสัตว์ในปัจจุบันยังไม่เพียงพอต่อการบริโภคในประเทศ อีกทั้งเนื้อโคเป็นสินค้าที่ได้รับความนิยมสูง ทั้งนี้เวียดนามยังเป็นประเทศที่มีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจสูง ส่งผลให้กำลังซื้อของชาวเวียดนามมีแนวโน้มสูงขึ้นตามการขยายตัวทางเศรษฐกิจ รวมถึงเวียดนามมีการนำเข้าเนื้อโคแช่แข็งในปริมาณมาก โดยส่วนมากเป็นเกรดทั่วไป และมีการนำเข้าเนื้อโคคุณภาพดีบ้าง ดังนั้น จึงเป็นโอกาสของคนไทยที่จะส่งเนื้อโคคุณภาพเข้าไปที่เวียดนาม ในส่วนของอุปสรรคจากรายงานดังกล่าว ชี้ว่า มีปัญหาด้านระบบการขนส่งยังไม่สามารถขยายให้ทันการรองรับการเจริญเติบโตแบบก้าวกระโดดของเศรษฐกิจเวียดนามได้ ทำให้มีค่าใช้จ่ายสูงและใช้เวลานาน และปัจจุบันยังขาดผู้รวบรวมและกระจายสินค้าของไทยในตลาดเวียดนาม

2.4 ความหมายของกลุ่มและวิธีการในการรวมกลุ่ม

วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรสุภกุล (2559) ได้ให้ความหมายของกลุ่มและกระบวนการของกลุ่มไว้ดังนี้

2.4.1 ความหมายของกลุ่ม

การที่บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน โดยมีการติดต่อสัมพันธ์กัน หรือปฏิสัมพันธ์กัน และมีจุดมุ่งหมายที่จะกระทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน และความสัมพันธ์นี้ จะช่วยให้สมาชิกกลุ่มอยู่ร่วมกันได้ในระดับที่พอดี ซึ่งบุคคลแต่ละคนจะมีอิทธิพลต่อเพื่อนในกลุ่ม และจะได้รับอิทธิพลจากเพื่อนในกลุ่มด้วยเช่นกันเมื่อคนมารวมกันเป็นกลุ่ม จะต้องมึลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือหลายลักษณะต่อไปนี้เกิดขึ้น คือ

- จะต้องมึปฏิสัมพันธ์กันเสมอ
- แต่ละคนจะถือว่าตนเองเป็นสมาชิกกลุ่ม
- แต่ละคนในกลุ่มจะยอมรับกันเป็นสมาชิกกลุ่ม
- มีปทัสถานร่วมกัน
- แต่ละคนจะมีบทบาทที่ชัดเจน
- มีการเลียนแบบลักษณะบางอย่างที่ตนเองคิดว่าเหมาะสมจากสมาชิกในกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- สมาชิกมีความคิดว่ากลุ่มจะต้องให้ผลประโยชน์ต่อสมาชิก
- สมาชิกจะแสวงหาเป้าหมายร่วมกัน
- มีการรับรู้ความเป็นเอกภาพของกลุ่มร่วมกัน และ
- สมาชิกกลุ่มจะปฏิบัติตนให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของกลุ่ม

สรุปได้ว่า กลุ่ม หมายถึง บุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไปมารวมกัน มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน ทำกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งร่วมกัน เพื่อให้กิจกรรมนั้น บรรลุจุดหมายปลายทาง ที่กลุ่มกำหนดไว้ โดยที่ทุกคนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุขด้วย

2.4.2 สาเหตุที่ทำให้เกิดการรวมกลุ่ม

2.4.2.1 เกิดจากความชอบพอกันเป็นส่วนตัวระหว่างสมาชิกด้วยกันเอง เช่น เป็นเพื่อนรุ่นเดียวกัน ถูกคอกัน นิสัยใจคอคล้าย ๆ กัน

2.4.2.2 เกิดจากการถูกชักชวนหรือชักจูงไป เช่น ชาวบ้านในชนบทถูกกำนันผู้ใหญ่บ้าน ชวนไปรวมเป็นกลุ่มเกษตร ตั้งกลุ่มเลี้ยงไหม กลุ่มชาวนา เป็นต้น

2.4.2.3 เกิดจากความพอใจในเป้าหมายกิจกรรมของกลุ่ม หรือกลุ่มมีจุดมุ่งหมายตรงกับอุดมการณ์ของบุคคลที่จะเข้าไปเป็นสมาชิก เช่น กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมทางวิชาการ ชุมนุม ชมรม หรือสมาคมต่าง ๆ สมาคมนักพูด เกิดจากการชอบพูดหรือชอบฟัง กลุ่มต่อต้านฉ้อราษฎร์บังหลวง เกิดจากคนที่รักความซื่อสัตย์สุจริตและยุติธรรมในสังคม และพรรคการเมือง เป็นต้น

2.4.2.4 เกิดจากการได้รับคัดเลือกหรือแต่งตั้งจากผู้มีอำนาจ เพื่อให้ปฏิบัติงานร่วมกันโดยเฉพาะ เช่น กลุ่มแพทย์ศัลยกรรม ชุดปฏิบัติการพิเศษกู้ภัย

2.4.2.5 เกิดจากความต้องการที่จะมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เป็นการสนองตอบความต้องการทางจิตใจหรือทางจิตวิทยา เช่น เกิดจากการเหงา เบื่อหน่าย หรือต้องการมีเพื่อน ต้องการใกล้ชิดเจ้านาย ก็ไปเล่นกีฬา ติวสอบ เล่นเทนนิส

2.4.2.6 เกิดจากการต้องการพิทักษ์ผลประโยชน์ของตนเอง เป็นการรวมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมบางอย่างด้วยกัน ปกป้องผลประโยชน์ของตนเองและของกลุ่ม เช่น สหภาพแรงงาน สภาหอการค้า กลุ่มตลาดร่วมยุโรป กลุ่มผู้ค้าน้ำมันโอเปค เป็นต้น

2.4.3 ความสำคัญของกลุ่ม

2.4.3.1 ด้านการพัฒนาบุคคล กลุ่มสามารถพัฒนาบุคคลที่เป็นสมาชิกได้เป็นอย่างดี การดำเนินงานในกลุ่มหลายอย่างจะสนองความพึงพอใจของบุคคลแตกต่างกันไป เป็นต้นว่า สนองความต้องการด้านร่างกาย จิตใจ ความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความรู้สึกปลอดภัย ความต้องการการยอมรับของกลุ่ม รวมทั้งการพัฒนาทางด้านอารมณ์ สังคม สติปัญญา ความสนใจ และความสามารถอีกด้วย

2.4.3.2 ด้านการวินิจฉัย ผู้นำกลุ่มจะสามารถสังเกตพฤติกรรมของสมาชิกในกลุ่มได้ ทำให้เข้าใจแล้วมองเห็นลักษณะแบบต่าง ๆ ของสมาชิก บางคนไม่สามารถติดต่อกับคนอื่นได้ บางคนก้าวร้าว บางคนยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง ลักษณะดังกล่าวถ้าบุคคลไม่เข้ากลุ่มจะไม่มีโอกาสสังเกตเห็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้เลย ดังนั้น ผู้นำกลุ่ม และสมาชิกสามารถวินิจฉัยหรือประเมินลักษณะและพฤติกรรมเหล่านั้นได้ และจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และเข้าใจบุคคลในกลุ่มได้ดีขึ้น

2.4.3.3 ด้านการปฏิบัติงาน การปฏิบัติงานเป็นกลุ่ม สมาชิกกลุ่มจะมีโอกาสคิดร่วมกัน วางแผนร่วม กันประสานงานกัน และทำให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ ผลผลิตทั้งหลายที่ส่งปวงในโลกปัจจุบันนี้เป็นผลงานของกลุ่มคนแทบทั้งสิ้น กลุ่มจึงมีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานอย่างมาก

2.4.4 ขั้นตอนการพัฒนาของกลุ่ม

ขั้นที่ 1 ทำความรู้จักกันด้วยความสุภาพ (Polite) กลุ่มที่ถูกจัดให้รวมตัวกันในระยะแรกที่เดียว จะต้องทำความรู้จักกันก่อนอย่างสุภาพ เปิดเผยตนเองเฉพาะส่วนที่ต้องการเปิดเผยเพราะเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อตนเองก่อน แต่ละคนจะจำแนกสมาชิกคนอื่นๆ ตามภาพในใจของตน (Stereotype) แล้ว รวมกลุ่มตามความพอใจ ความสนใจ เกิดกลุ่มเล็กๆ ขึ้นในกลุ่มใหญ่ สมาชิกกระตือรือร้นที่จะให้ความร่วมมือ และเปลี่ยนข้อมูล แลกเปลี่ยนทัศนคติ เพื่อหาค่านิยมร่วมกัน หลีกเลี่ยงประเด็นปัญหาการโต้แย้ง และการให้ข้อมูลย้อนกลับ เนื่องจากทุกคนต้องการ การยอมรับ หรืออย่างน้อยไม่ให้ออกกลุ่มปฏิเสธ ในระยะนี้ผู้บริหาร หรือผู้นำกลุ่มควรจะทำหน้าที่อำนวยความสะดวกในการแนะนำสมาชิกให้ทำความรู้จักกัน โดยการจัดสรรเวลาให้ และกระตุ้นให้สมาชิกกลุ่มทั้งหมดได้มีส่วนร่วม ในการปฏิสัมพันธ์เพื่อสร้างความรู้จักคุ้นเคยกัน

ขั้นที่ 2 หาความหมายให้กับกลุ่มว่าทำไมต้องมาอยู่ร่วมกัน (Why we're here) หลังจากทำความรู้จักกันพอสมควร สมาชิกกลุ่มจะต้องรู้ว่า เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของการรวมกลุ่มแท้จริงแล้วคืออะไร บางคนอาจจะต้องการวัตถุประสงค์ที่เป็นลายอักษร โดยเฉพาะกลุ่มที่ถูกกำหนดโดยงาน จะใช้เวลาในขั้นนี้มากกว่ากลุ่มที่สมาชิกมารวมตัวกันเอง ในขั้นนี้กลุ่มพยายามอภิปรายกันถึงการตั้งวัตถุประสงค์ของการทำงาน กลุ่มจะไม่ยอมรับแนวคิดของใครคนใดคนหนึ่ง แต่จะหาความหมายร่วมกัน และยอมรับเป้าหมายที่เป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้กลุ่มประสบความสำเร็จ ถ้าวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายนั้นมาจากนอกกลุ่ม ในขั้นนี้สมาชิกจะถกเถียงกัน เพื่อให้เข้าใจและสร้างข้อตกลงร่วมกัน ในระยะนี้กลุ่มจะเริ่มมีการเปลี่ยนแปลง มีการรวมกันเป็นกลุ่มย่อย ๆ ก่อน แต่ละคนเริ่มมองหาเป้าหมายเบื้องต้น มีการเปิดเผยความต้องการมากขึ้น สมาชิกมักจะกระตือรือร้นในการร่วมกิจกรรม อาจจะมี ความขัดแย้งบ้างแต่จะไม่มากมายนัก ภาพลักษณ์ของกลุ่มยังไม่ชัดเจน ระยะเวลาของขั้นตอนนี้ไม่แน่นอน การสร้างกลุ่มโดยการกำหนดวัตถุประสงค์หรือหาความหมายของกลุ่มร่วมกันนี้อาจจะเร็วขึ้นได้อีกถ้ากำหนดวัตถุประสงค์ได้ชัดเจนแล้ว การส่งเสริมกลุ่มในระยะนี้ ผู้นำกลุ่มจะต้องจัดโครงสร้างทีมให้สามารถทำงานได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ และต้องกำหนดวาระการประชุมหรือหัวข้อการพูดคุยให้ชัดเจน นอกจากนั้นควรจัดแบ่งมอบหน้าที่เฉพาะให้สมาชิก และจูงใจให้ทุกคนมีส่วนร่วมในงานกลุ่ม

ขั้นที่ 3 เสนอความคิดและหาแนวร่วม (Bid for power) ขั้นตอนแยกจากขั้นที่ 2 ได้โดยสังเกตจากการแข่งขันของสมาชิกกลุ่ม โดยแต่ละคนจะหาเหตุผลให้กับงานในตำแหน่งหน้าที่ที่ได้รับ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มอบหมาย พยายามเสนอความคิดเห็นให้กลุ่มทำตามสิ่งที่เขาเห็นว่าเหมาะสม และมีการกล่าวหาสมาชิกที่ไม่แสดงความคิดเห็นว่าไม่ฟังเพื่อน ดังนั้นความขัดแย้งในกลุ่มจะสูงกว่าระยะอื่น ๆ ความพยายามที่จะใช้บทบาทความเป็นผู้นำเกิดขึ้นในลักษณะการเข้าไปมีส่วนร่วมในกลุ่มย่อย เพื่อแก้ปัญหาอาจจะใช้ การโหวต การประนีประนอม และการหาแนวร่วมจากนอกกลุ่ม สมาชิกยังไม่รู้สึกในความเป็นกลุ่มมากนัก สมาชิกบางคนอาจจะอึดอัด คนที่ยังไม่ผ่าน 2 ขั้นตอนแรกอาจจะนั่งเฉยๆ ในขณะที่บางคนอาจจะแสดงอิทธิพลคุมกลุ่มได้ ขั้นตอนนี้หากสมาชิกเปิดเผยความในใจ อาจได้รับการยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ แต่หากปกปิดไว้จะรู้สึกว่าถูกสมาชิกอื่นระแวง ช่วงนี้กลุ่มจะยังไม่มีเอกลักษณ์จะเป็นช่วงของการเปลี่ยนตำแหน่งในกลุ่ม เช่น อาจจะมีการคัดเลือกประธานกันใหม่ คนที่ไม่ประสบความสำเร็จในขั้นนี้อาจจะออกจากกลุ่มไปได้ ในขั้นตอนนี้ การพยายามดำรงรักษา บทบาทหน้าที่ตามโครงสร้างของกลุ่มเป็นเรื่องสำคัญมาก จะพบว่ากลุ่มมีสมาชิกที่ประนีประนอม (Compromise) ให้กลุ่มเข้ากันได้ (Harmonize) และผู้อนุรักษ์กฎของกลุ่มพยายามคงสภาพสมดุลที่ยอมรับได้ในกลุ่ม โดยคนเหล่านี้จะทำหน้าที่ลดความขัดแย้ง สมาชิกบางคนจะไม่ผ่านขั้นตอนนี้ คือไม่สามารถเข้าเป็นส่วนหนึ่งในโครงสร้างของกลุ่มอย่างเหนียวแน่น แต่เขาสามารถทำงานหรือร่วมกลุ่มต่อไปได้ ส่วนผลงานจะไม่ดีที่สุด เพราะการยอมตามสมาชิกคนอื่น ๆ เป็นการประนีประนอมไม่ใช่การยอมรับอย่างแท้จริง

ขั้นที่ 4 ร่วมเป็นโครงสร้างของทีม (Constructive) ระยะนี้สังเกตได้จากทัศนคติของสมาชิกกลุ่มที่เปลี่ยนไปจากการพยายามควบคุมให้กลุ่มเป็นไปตามที่เขาคิด กลายเป็นยอมรับฟังความคิดเห็นของกลุ่มมากขึ้น มีการสร้างจิตสำนึกของความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในกลุ่ม (Team Spirit) ขึ้นมา ความรู้สึกแยกกลุ่มย่อยจะจางไป การพัฒนาเป้าหมายของกลุ่มจะเป็นรูปร่างขึ้น มีชื่อและเอกลักษณ์ต่างๆ ของกลุ่มชัดเจน สำหรับการมีส่วนร่วมของสมาชิกกลุ่มจะไม่แตกต่างกันมาก คือทำก็ทำด้วยกัน ไม่ทำก็ไม่ทำด้วยกันทั้งกลุ่ม การตัดสินใจจะช่วยกันแก้ปัญหาของกลุ่มมากกว่า การเอาชนะกันเอง ผลผลิตของกลุ่ม (Productivity) ที่มาจากความคิดสร้างสรรค์จะสูงในขั้นนี้ เพราะเป็นช่วงที่กลุ่มรับฟังความเห็นของคนในกลุ่มมากขึ้น สมาชิกได้ใช้พลังและความสามารถของตนในการร่วมกิจกรรมกลุ่มอย่างได้ผลดีกว่าขั้นอื่น ๆ เพราะกลุ่มจะรับฟังความคิดที่สร้างสรรค์น่าสนใจ แล้วช่วยกันทำให้สำเร็จกันได้ กิจกรรมเสริมสร้างกลุ่มหรือทีมงานในขั้นนี้ ควรเป็นกิจกรรมที่เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ และการยอมรับฟัง แต่กิจกรรมที่มีการแข่งขันกันเองในกลุ่ม อาจจะทำให้ลายพัฒนาการกลุ่มให้กลับไปอยู่ในขั้นตอนที่ 3 อีกได้ ถ้ามีสมาชิกใหม่เข้ามาในกลุ่มช่วงนี้ก็จะเข้ากับกลุ่มได้ลำบาก และทำให้การพัฒนาของกลุ่มชะงักไป ผู้นำกลุ่มควรกำหนดการทำงานกลุ่มให้ชัดเจน สรุปลงแนวคิดให้เข้าใจตรงกัน สร้างความเชื่อมั่นให้กลุ่ม เพื่อที่สมาชิกจะได้ร่วมมือกันพัฒนากลุ่มให้มี ศักยภาพสูงสุด

ขั้นที่ 5 มีความรักในหมู่คณะ (Esprit) ในขั้นนี้กลุ่มจะมีขวัญ มีความจงรักภักดี และมีความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม ความคิดเห็นเป็นไปตามธรรมชาติ ไม่มีความรู้สึกว่าการแยกกลุ่ม สมาชิกแต่ละคนเข้าใจชัดเจนในบทบาทตามตำแหน่งหน้าที่ของตนว่าแยกจากคนอื่นอย่างไร และยอมรับคนอื่น ๆ เหมือนกับที่ยอมรับตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์และความเป็นตัวของตัวเองสูงมาก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การยอมรับในเรื่องใดๆ มาจากความพอใจของสมาชิกทุกคน สมาชิกจะรู้สึกอิสระมากขึ้น การแบ่งกักแบ่งเหล่าเป็นกลุ่มย่อยจะหายไป กลุ่มจะพัฒนาเอกลักษณ์ของกลุ่มขึ้นมาและปิดรับสมาชิกใหม่ หากมีสมาชิกใหม่เพิ่มเข้ามา เอกลักษณ์ของกลุ่มจะเสียไป พัฒนาการของกลุ่มจะย้อนกลับไปขั้นแรก ๆ อีกจนสมาชิกรู้สึกได้ ผลผลิตของกลุ่มในขั้นนี้มาจากความคิดสร้างสรรค์ของคนในกลุ่ม ถึงแม้จะมีสิ่งที่แอบแฝงอยู่ในใจ (Hidden Agenda) กลุ่มเห็นว่าเป็นเรื่องสิทธิที่ทุกคนจะคิดและกลุ่มยอมรับได้ เพราะมีความไว้วางใจกันสูง และสมาชิกแต่ละคนมีความจงรักภักดีต่อกลุ่ม ในขั้นนี้ผู้นำกลุ่มใช้วิธีส่งเสริมกลุ่มเช่นเดียวกับขั้นตอนที่ 4 และเพิ่มการกระตุ้น จูงใจ ให้สมาชิกมุ่งมั่นในงาน และร่วมมือกันยิ่งขึ้นปฏิสัมพันธ์ระหว่างขั้นตอนการพัฒนาของกลุ่ม

การพัฒนาของกลุ่ม จากขั้นแรกที่ทำความรู้จักกันด้วยความสุภาพ ไปสู่ขั้นของการหาความหมายว่า “ทำไมเราอยู่ที่นี้” จะเกิดขึ้นเมื่อสมาชิกกลุ่มคนใดคนหนึ่ง เริ่มต้องการหาความหมาย เช่นถามขึ้นว่ามีอะไรที่เราจะต้องเกี่ยวข้อง ความสามารถในการรับฟังของบุคคลเป็นลักษณะสำคัญที่จะช่วยให้กลุ่มพัฒนา จากขั้นที่ 2 เข้าสู่ขั้นที่ 3 และขั้นที่ 4 ในบางกลุ่มขณะที่สมาชิกหลายคนเข้าสู่ขั้นที่ 4 คือ รู้จักคุ้นเคยเข้ากันได้ดีกับสมาชิกคนอื่น ๆ เข้าใจวัตถุประสงค์ของกลุ่ม และชัดเจนในบทบาทหน้าที่จนทำตัวเป็นหน่วยหนึ่งในโครงสร้างของกลุ่มได้แล้ว อาจจะมีสมาชิกบางคนยังไม่ผ่านขั้นตอนต้นๆ เช่น ไม่สนใจวัตถุประสงค์ของกลุ่ม ไม่พยายามพูดหรือรับฟังทำความเข้าใจกับสมาชิกคนอื่น ๆ ได้ การพัฒนาของกลุ่มเข้าสู่ขั้นที่ 4 ก็ จะไม่สมบูรณ์หรือเป็นไปไม่ได้ บางครั้งสมาชิกคนนั้นอาจต้องออกจากกลุ่มไป ส่วนการพัฒนาจากขั้นที่ 4 ไปสู่ขั้นที่ 5 ต้องการความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน ในการตกลงใจระหว่างสมาชิกของกลุ่ม ความเป็นหมู่คณะของกลุ่มชนิดที่เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันนั้น ส่วนหนึ่งขึ้นกับว่าสมาชิกกลุ่มจะสามารถปรับตัวเข้าสู่ขั้นตอนแต่ละขั้นในระยะเวลาเดียวกันหรือไม่ กลุ่มจะดำเนินไปตามขั้นตอนทั้ง 5 ขั้นนี้ตามแต่ความต้องการของสมาชิกในกลุ่ม การที่สมาชิกแต่ละคนเข้าใจขั้นตอนก็จะช่วยให้กลุ่มพัฒนาได้เร็วขึ้น และเป็นไปในทางที่ต้องการ เช่น จากขั้น 1 จะพัฒนาไปขั้น 2 สมาชิกอาจจะต้องเสียสละความสบายใจส่วนตัวบ้าง และก็ต้องรู้ตัวว่าเป็นช่วงที่เสี่ยงต่อความขัดแย้ง จากขั้น 2 ไปขั้น 3 สมาชิกก็ควรจะยึดหลักการหรือยืนอยู่บนเหตุผลที่เป็นเป้าหมายรวมของกลุ่มเข้าไว้ และก็ยอมรับว่าข้อคิดเห็นต่าง ๆ อาจจะไม่ได้รับการยอมรับ อย่างเต็มที่นัก กับจะต้องตระหนักว่า ระยะนี้เสี่ยงต่อการกระทบกระทั่งระหว่างบุคคล ซึ่งมักจะเกิดขึ้นเป็นธรรมชาติของขั้นตอนที่ 3 จากขั้น 3 ไปขั้น 4 เป็นขั้นที่บุคคลหรือกลุ่มย่อยเริ่มก่อตัวรวมเป็นโครงสร้างของกลุ่มใหญ่ แต่ขั้นที่ 3 จะถูกขัดขวางไม่ให้พัฒนาการไปถึงขั้นที่ 4 จากการที่สมาชิกพยายามแข่งขันกันเอง ยึดมั่นความคิดของตนมากเกินไป ถ้าสมาชิกเรียนรู้การยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน กลุ่มจะพัฒนาเป็นขั้นที่ 4 และจะพัฒนาไปสู่ขั้นที่ 5 ได้นั้น ต้องอาศัยความเข้าใจกันระหว่างสมาชิกทุกคนอย่างแท้จริง กระบวนการกลุ่ม 5 ขั้นตอนแบบ Cog's Ladder นี้ ทั้งผู้นำกลุ่มและสมาชิกทุกคนมีความสำคัญในการใช้ความสามารถวิเคราะห์สภาพกลุ่ม และมีเจตนาที่จะสร้างความเข้าใจอันดีต่อกัน ร่วมมือกันสนับสนุนกลุ่มให้ประสบความสำเร็จ มีทัศนคติที่ดีต่อกลุ่มและงานของกลุ่ม จนทำให้เกิดแรงจูงใจมุ่งมั่นในงาน และ สร้างผลงานที่มีคุณภาพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 แนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

กรมส่งเสริมการเกษตร (มปป) เป็นหน่วยงานที่มีภารกิจที่สำคัญในด้านส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกรรวมกลุ่ม เพื่อร่วมกันพัฒนาความรู้ความสามารถทางการเกษตรที่ก่อให้เกิดการพัฒนาอาชีพการเกษตรกร เหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์ในอันที่จะส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ พึ่งพาตนเองได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ดังนั้น กรมส่งเสริมการเกษตร จึงเห็นสมควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรขึ้น มีรายละเอียดการดำเนินงาน ดังนี้

2.5.1 วัตถุประสงค์ของการสนับสนุนให้มีกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

สนับสนุนให้มีเกษตรกรมีการรวมกลุ่มของเกษตรกรขึ้นในระดับหมู่บ้านหรือตำบลโดยความสมัครใจ

2.5.1.1 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรมีการรวมกลุ่มช่วยเหลือซึ่งกันและกันในการประกอบกิจกรรมด้านการเกษตร

2.5.1.2 เพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรร่วมกันแก้ไขปัญหาการผลิต การแปรรูป และการตลาด

2.5.1.3 เพื่อเป็นศูนย์กลางรับความรู้ในการถ่ายทอดวิชาการไปสู่เกษตรกร

2.5.1.4 เพื่อใช้กระบวนการกลุ่มในการพัฒนาเกษตรกรให้มีความมั่นคงในการประกอบอาชีพ สามารถพึ่งพาตนเองได้

2.5.2 การจัดโครงสร้างกลุ่ม

โครงสร้างของกลุ่ม สนับสนุนให้กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรมีการจัดโครงสร้างองค์กรของกลุ่ม โดยพิจารณาจากความเหมาะสมของขนาดและกิจกรรมของกลุ่ม โดยพิจารณาให้เป็นโครงสร้างง่าย ๆ ที่กลุ่มสามารถปฏิบัติได้จริง

2.5.3 สมาชิกของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

2.5.3.1 คุณสมบัติสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร มีดังนี้

- ประกอบอาชีพหรือกิจกรรมด้านการเกษตรในตำบลเดียวกันหรือใกล้เคียง
- มีปัญหาหรือความต้องการคล้ายคลึงกัน
- มีความสนใจ และเข้าร่วมในกิจกรรมของกลุ่มด้วยความสมัครใจ

2.5.3.2 การเข้าเป็นสมาชิกและออกจากการเป็นสมาชิกกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร ดำเนินการดังนี้

- เกษตรกรผู้สนใจยื่นความประสงค์ในการสมัครหรือลาออกต่อประธานหรือเลขานุการกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

- ประธานหรือเลขานุการกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร พิจารณาการสมัครหรือลาออกเสนอต่อคณะกรรมการ

- คณะกรรมการพิจารณาอนุมัติ และแจ้งให้ที่ประชุมรับทราบ

2.5.3.3 บทบาทหน้าที่ของสมาชิก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- เข้าร่วมการประชุมและแสดงข้อคิดเห็น
- ให้ความร่วมมือและสนับสนุนในการดำเนินงานต่าง ๆ ของกลุ่ม
- นำความรู้ที่ได้รับไปปรับปรุงอาชีพเป็นตัวอย่างแก่บุคคลอื่น
- ร่วมกำหนดและปฏิบัติตามระเบียบของกลุ่ม

2.5.4 คณะกรรมการของกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร

2.5.4.1 คณะกรรมการกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรให้พิจารณาหน้าที่ตามความเหมาะสมของกิจกรรม ซึ่งอาจประกอบด้วย กรรมการอย่างน้อย 3 คน เพื่อเป็นประธาน เลขานุการ ทรัพย์สิน และอาจมีตำแหน่งอื่น ๆ ตามมติที่ประชุมกลุ่ม

2.5.4.2 การคัดเลือกคณะกรรมการ ให้คัดเลือกโดยใช้หลักประชาธิปไตย ให้สมาชิกเป็นผู้คัดเลือก รวมทั้งควรกำหนดวาระการเป็นกรรมการ เช่น คราวละ 2 ปี หรือเป็นไปตามมติที่ประชุมสมาชิกกำหนด

2.5.4.3 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ มีดังนี้

- ร่างระเบียบ กฎ ข้อบังคับกลุ่ม โดยความเห็นชอบของสมาชิกกลุ่ม
- จัดให้สมาชิกมาประชุม แสดงความคิดเห็นและวางแผนร่วมกันเกี่ยวกับกิจกรรมของกลุ่ม
- จัดให้มีบริการแก่สมาชิกในด้านต่าง ๆ เช่น ปัจจัยการผลิต โครงการ ข้อมูลข่าวสาร
- ประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

2.5.4.4 บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการแต่ละตำแหน่ง

- 1) บทบาทหน้าที่ของประธาน
 - เป็นประธานในที่ประชุม
 - จัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่มร่วมกับคณะกรรมการ โดยความเห็นชอบของสมาชิก
 - กระจายข่าวสารไปสู่สมาชิก
 - ติดต่อประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 - ปฏิบัติตามมติที่ประชุม
 - บทบาทหน้าที่ของเลขานุการ
 - จัดทำรายงานการประชุมและจดบันทึกต่าง ๆ
 - ติดต่อประสานงานกับคณะกรรมการและสมาชิก
 - ปฏิบัติตามที่ประธานและที่ประชุมกลุ่มมอบหมาย
- 2) บทบาทหน้าที่ของทรัพย์สิน
 - จัดทำบัญชีการรับ-จ่ายเงินของกลุ่ม
 - เก็บรักษาเงินของกลุ่ม

- ปฏิบัติงานอื่น ๆ ตามที่ประชุมมอบหมาย

2.5.5 การดำเนินงานของกลุ่ม

ให้สนับสนุนกลุ่มให้มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนให้กลุ่มมีการดำเนินการ ดังนี้

- มีแผนงานกิจกรรมการแก้ไขปัญหาด้านการเกษตรของกลุ่ม
- ให้มีการสนับสนุนเวทีการดำเนินงานร่วมกันของกลุ่มในการวิเคราะห์

ปัญหา ความต้องการด้านการเกษตร และจัดทำแผนการดำเนินงานของกลุ่ม

2.5.5.1 มีการสะสมทุนของกลุ่ม

- ให้สนับสนุนให้กลุ่มเกิดการสะสมทุนของกลุ่ม เพื่อใช้เป็นแหล่งทรัพยากรหลัก ในการดำเนินธุรกิจของกลุ่ม เช่น การออกหุ้น รับบริจาค จัดหาแหล่งเงินทุน การอุดหนุน เป็นต้น

2.5.5.2 มีการพัฒนาความสามารถของสมาชิก

- โดยสนับสนุนให้กลุ่มจัดกิจกรรมการศึกษาดูงาน จัดประชุม อบรม หรือจัดหาวิทยากรมาให้ความรู้แก่สมาชิก

2.5.5.3 การประชุมของกลุ่ม ให้มีการประชุมสมาชิกอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอตามความเหมาะสม เพื่อ

- รับทราบรายรับ-รายจ่าย และสถานการณ์การเงินของกลุ่ม
- อภิปรายปัญหาอุปสรรคในการดำเนินกิจกรรมอาชีพการเกษตร
- วางแผนการดำเนินงานของกลุ่ม
- คัดเลือกกรรมการดำเนินงาน
- รับทราบการรับสมาชิกใหม่และออกจากกลุ่ม
- ติดตามผลการดำเนินงานของกลุ่ม
- อื่น ๆ

2.5.6 ข้อบังคับกลุ่ม

สนับสนุนให้กลุ่มมีการจัดทำข้อบังคับกลุ่มหรือข้อตกลงหรือข้อกำหนด (ใช้ชื่ออะไรก็ได้) โดยอย่างน้อยต้องมีสาระสำคัญดังต่อไปนี้

2.5.6.1 ชื่อกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร โดยใช้ชื่อขึ้นต้นด้วยคำว่า "กลุ่ม" ตามด้วยชื่อกิจกรรมหรือวัตถุประสงค์ของกลุ่ม

2.5.6.2 ที่ตั้งกลุ่ม เพื่อความสะดวกในการติดต่อสื่อสารกับหน่วยงานหรือองค์กรอื่น ๆ โดยอาจใช้บ้านของประธานหรือสถานที่ที่สามารถติดต่อกับกลุ่มได้

2.5.6.3 วัตถุประสงค์ของกลุ่ม โดยสมาชิกช่วยกันกำหนดขึ้นเพื่อเป็นกรอบและบอก ทิศทางการทำงานของกลุ่ม วัตถุประสงค์อาจมีเพียงอย่างเดียวหรือมากกว่าก็ได้ ขึ้นอยู่กับข้อตกลงของสมาชิกกลุ่ม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5.6.4 วิธีรับสมาชิกและให้สมาชิกออกจากกลุ่ม

2.5.6.5 คณะกรรมการ วิธีการคัดเลือก จำนวนคณะกรรมการ วาระการอยู่ในตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง

2.6 บริบทพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

ศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง (มปป) ได้กล่าวถึงบริบทของพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ไว้ดังนี้

2.6.1 ที่ตั้ง

หุบกะพงตั้งอยู่ในท้องที่ตำบลเขาใหญ่ และตำบลชะอำ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี อยู่ห่างจากจังหวัดเพชรบุรี 40 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากเขตอำเภอเขาหัวหิน 34 กิโลเมตร

2.6.2 สภาพภูมิประเทศและดินฟ้าอากาศ

หุบกะพงอยู่ห่างจากฝั่งทะเลประมาณ 6 กิโลเมตร มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 12,500 ไร่ ความกว้างเฉลี่ย 2.8 กิโลเมตร ความยาวเฉลี่ย 7 กิโลเมตร ทิศเหนือจดเขาโป่ง ทิศใต้จดบ้านบ่อแคม ทิศตะวันออกจดหมู่บ้านหนองยาว ทิศตะวันตกจดเขาหุบสบู่, เขาช่องม่วง และเขาหนอกวัว พื้นที่หุบกะพงอยู่สูงจากระดับ ทะเลโดยเฉลี่ย 40 เมตร ดินส่วนใหญ่เป็นดินร่วนปนทรายและดินทราย ความเป็นกรดเป็นด่างของดิน 5.4 – 6.5 หน้าดินชั้น จากการวิเคราะห์ดิน สามารถแบ่งดินได้เป็น 4 หมวด คือ ดินหมวดสัดหีบ ดินหมวดท่าตะโก ดินหมวดหนองแก และดินหมวดหุบกะพง ฝนตกเฉลี่ยประมาณ 700 มิลลิเมตรต่อปี การกระจายของฝนแปรปรวนมาก มักมีช่วงฝนแล้งเป็นเวลานาน ๆ อากาศแห้งแล้งลมพัด แรง ความชื้นเฉลี่ย 62-80% อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย 35.1 องศาเซลเซียส และต่ำสุดเฉลี่ย 16.4 องศาเซลเซียส และมีช่วงอากาศหนาวในรอบปีประมาณ 2 - 3 สัปดาห์

2.6.3 รูปแบบการจัดที่ดิน จัดให้เกษตรกรทำประโยชน์ แบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

แปลงเกษตรชลประทาน – โดยโครงการฯ ได้จัดให้มีระบบชลประทานเข้าถึงพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรทำการเพาะปลูกพืช ผัก และปลูกบ้านพักอาศัย

แปลงเกษตรน้ำฝน – ให้เกษตรกรทำประโยชน์ในแปลงเกษตรน้ำฝน โดยการปลูก พืชทนแล้ง ไม้ยืนต้นต่าง ๆ เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้ในรอบปี ๆ หนึ่ง

2.6.4 ผลการจัดที่ดินในโครงการ

ได้ดำเนินการจัดแบ่งที่ดินให้เกษตรกรเข้าอยู่และทำประโยชน์ในการประกอบอาชีพตั้งแต่เริ่มแรกจนถึงปัจจุบันไปแล้ว จำนวน 7,608 ไร่ แยกเป็น

แปลง 1 ไร่ จำนวน 45 แปลง เนื้อที่ 45 ไร่

แปลง 5 ไร่ จำนวน 171 แปลง เนื้อที่ 855 ไร่

แปลง 6 ไร่ จำนวน 16 แปลง เนื้อที่ 96 ไร่

แปลง 7 ไร่ จำนวน 150 แปลง เนื้อที่ 1,050 ไร่

แปลง 9 ไร่ จำนวน 14 แปลง เนื้อที่ 126 ไร่

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แปลง 10 ไร่ จำนวน 225 แปลง เนื้อที่ 2,250 ไร่

แปลง 15 ไร่ จำนวน 11 แปลง เนื้อที่ 165 ไร่

แปลง 18 ไร่ จำนวน 122 แปลง เนื้อที่ 2,196 ไร่

แปลง 25 ไร่ จำนวน 33 แปลง เนื้อที่ 825 ไร่

การจัดสรรที่ดินของโครงการขอสรุปโดยคร่าว ๆ เพื่อความเข้าใจ กล่าวคือ โครงการจัดสรรที่ดิน ให้แก่สมาชิกหมู่บ้านเปิดครอบครัวละ 25 ไร่ โดยเป็นแปลงเกษตรชลประทาน 7 ไร่ และแปลงเกษตรอาศัยน้ำฝน 18 ไร่ และให้ครอบครัวสิทธิ์แทนบุตรจนกว่าบุตรบรรลุนิติภาวะ จึงให้โอนสิทธิ์ให้แก่บุตรต่อไป อีก 15 ไร่ โดยเป็นแปลงเกษตรชลประทาน 6 ไร่ แปลงเกษตรอาศัยน้ำฝน 9 ไร่ หรือแปลงเกษตรชลประทาน 5 ไร่ แปลงเกษตรอาศัยน้ำฝน 10 ไร่ หรือแปลงเกษตรอาศัยน้ำฝน 15 ไร่ และมีการจัดสรร ที่ดินให้แก่สมาชิกประเภท จำนวน 25 ไร่ โดยเป็นแปลงเกษตรอาศัยน้ำฝนเพียงอย่างเดียว 25 ไร่ โดยพื้นที่แปลง 5,6,7 ไร่ และแปลง 25 ไร่ ของสมาชิกเกษตรกรตัวอย่าง 2 ครอบครัว และสมาชิกสหกรณ์ทั่วไปบางราย จัดให้เป็นพื้นที่ที่ตั้งของหมู่บ้าน และปลูกพืชต่าง ๆ โดยได้รับน้ำจากระบบชลประทาน ส่วนพื้นที่แปลง 9,10,15,18 และ 25 ไร่ จัดให้เป็นแปลงเกษตรน้ำฝน นอกจากนี้แล้ว มีการเวนคืนแปลงอาศัยน้ำฝน 18 ไร่ จำนวน 16 แปลง ได้อ่างเก็บน้ำห้วยทราย-หุบกะพง มาปรับปรุงพัฒนาเป็นแปลงเกษตรชลประทาน 5 ไร่ 56 แปลง โดยผู้ที่สละแปลงอาศัยน้ำฝน 1 แปลง 18 ไร่ จะได้รับแปลงเกษตรชลประทาน 5 ไร่ 1 แปลง ทำกินตลอดทั้งปี และแปลงเกษตรอาศัยน้ำฝน 10 ไร่ 1 แปลง ทำกินเพื่อเพิ่มรายได้ในรอบปี รวมพื้นที่ที่ได้รับ 15 ไร่ สำหรับการจัดสรรที่ดินแปลง 1 ไร่ จำนวน 45 แปลง มีที่มาดังนี้ คือ ในปี พ.ศ. 2536 คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน มีมติจัดที่ดินให้กับลูกจ้างประจำ ผู้ที่ทำประโยชน์ให้กับโครงการในระยะเริ่ม ก่อตั้งโครงการ เป็นผู้บุกเบิกพื้นที่ดินที่เคยเป็นที่รกร้าง ก่อนปี พ.ศ. 2518 จำนวน 14 ราย เนื้อที่ 14 ไร่ ในปี พ.ศ. 2539 คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน มีมติจัดสรรที่ดินให้นางจันทร์เพ็ญ บัวกลีบ จำนวน 1 ราย ในปี พ.ศ. 2541 คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน มีมติจัดสรรที่ดินให้นายนงค์ งามสม และนางอร่าม เจริญเรืองทรัพย์ ลูกจ้างประจำผู้ที่ทำประโยชน์ให้แก่โครงการฯ ก่อนปี 2518 เพิ่มอีก 2 ราย ในปี พ.ศ. 2540-2541 คณะกรรมการจัดสรรที่ดินมีมติจัดสรรที่ดินให้แก่บุคคลภายนอก ที่บุกรุกที่ดินของโครงการ แต่เป็นผู้ยากจนจริง ให้เช่าที่ดินทำกินรายละ 1 ไร่ จำนวน 9 ราย และ 19 ราย ตามลำดับ รวมเป็น จำนวน 28 ราย เนื้อที่ 28 ไร่ โดยพื้นที่แปลง 1 ไร่ ทั้งหมดได้ดำเนินการต่อท่อระบบชลประทานจากระบบท่อที่มีอยู่เดิมเพื่อใช้อุปโภค บริโภค ในครัวเรือน และพื้นที่ส่วนที่เหลือบางส่วน เป็นที่ปลูกสร้างโรงเรียน วัด ที่ทำการศูนย์สาธิตสหกรณ์โครงการหุบกะพง ที่ทำการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 16 (ศูนย์ช่างสหกรณ์ที่ 8) ที่ทำการศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการสหกรณ์ที่ 15 (ศูนย์ฝึกอบรมสหกรณ์ที่ 8) สถานีอนามัย และที่ดินของเกษตรกรเดิมที่เข้าอาศัยอยู่ และไม่ยอมให้ทางโครงการฯ เวนคืน มาจัดสรรที่ดิน แต่เกษตรกร ยังอยู่อาศัยในที่ดินเดิม จะอยู่บริเวณหน้าวัดหุบกะพง และบริเวณที่ดินเขตบ่อแหม (กลุ่ม 7 บางส่วน) เป็นต้น บางส่วนเป็นพื้นที่ถนนที่ตัดเข้าหมู่บ้านเพื่อความสะดวกในการสัญจรคมนาคมขนส่งผลิตผลของสมาชิกบางส่วนเป็นพื้นที่ก่อสร้างอ่างเก็บน้ำภายในโครงการฯ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร (2549) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคเนื้อ การศึกษาเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาข้อมูลพื้นฐานการเลี้ยงโคเนื้อของเกษตรกร โดยการวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคเนื้อ ซึ่งแบ่งตามรูปแบบการเลี้ยงออกเป็น การเลี้ยงโคเนื้อในลักษณะโคฝูงและการเลี้ยงโคขุน การเลี้ยงโคฝูงเป็นการเลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกขาย ผลการศึกษาพบว่า การผลิตลูกโคเนื้ออายุ 1 ปี และ 2 ปี จากแม่โคพื้นเมืองมีต้นทุนการผลิตตัวละ 5,143 บาทและ 6,358 บาท มีกำไรตัวละ 857 บาทและ 1,642 บาท แต่มีกำไรเหนือต้นทุนเงินสดตัวละ 5,009 บาท และ 6,752 บาท ตามลำดับ การผลิตลูกโคเนื้ออายุ 1 ปี และ 2 ปี จากแม่โคลูกผสมมีต้นทุนการผลิตตัวละ 6,695 บาทและ 8,851 บาท มีกำไรตัวละ 3,005 บาทและ 5,449 บาท แต่มีกำไรเหนือต้นทุนเงินสดตัวละ 7,010 บาทและ 10,508 บาท ตามลำดับ ส่วนการเลี้ยงโคขุนพันธุ์ลูกผสมบราห์มันอายุ 1.5-2 ปี และอายุมากกว่า 2 ปี ระยะเวลาขุน 4 เดือน มีต้นทุนการผลิตตัวละ 18,483 บาทและ 23,548 บาท มีกำไรตัวละ 244 บาทและ 680 บาท แต่มีกำไรเหนือต้นทุนเงินสดตัวละ 1,497 บาทและ 1,753 บาท ตามลำดับ และการผลิตโคขุนพันธุ์ลูกผสมชาโรเลส์ ระยะเวลาขุน 6 เดือน มีต้นทุนการผลิตตัวละ 29,297 บาท มีกำไรตัวละ 665 บาท แต่มีกำไรเหนือต้นทุนเงินสดตัวละ 3,388 บาท เมื่อเปรียบเทียบต้นทุนและผลตอบแทนในการผลิตลูกโคเนื้อจากแม่โคพื้นเมืองและแม่โคลูกผสม พบว่า การผลิตลูกโคเนื้อจากแม่โคลูกผสมให้ผลตอบแทนสูงกว่า และเมื่อเปรียบเทียบการเลี้ยงโคฝูงโดยเลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกขายกับการเลี้ยงโคขุน พบว่า การเลี้ยงแม่โคเพื่อผลิตลูกขายให้ผลตอบแทนต่อตัวสูงกว่าการเลี้ยงโคขุน และต้นทุนส่วนใหญ่ เป็นต้นทุนที่ไม่เป็นเงินสด ดังนั้นการเลี้ยงโคฝูงจึงเหมาะสำหรับเกษตรกรที่จะเลี้ยงเป็นอาชีพเสริมเพิ่มรายได้เพราะมีต้นทุนที่เป็นเงินสดต่ำ จึงไม่จำเป็นต้องใช้เงินลงทุนสูง

รัตนา นิกเร็ว และ จิรสิน พันธุ์ไธดา (2555) ได้ทำการศึกษาเรื่องการศึกษาสภาพการเลี้ยงโคพื้นเมืองและความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพื้นเมืองในจังหวัดสมุทรสงคราม จำนวน 55 ราย เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูป Statistical Packages for the Social Science (SPSS) ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรผู้เลี้ยงโคพื้นเมืองส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุระหว่าง 41-60 ปี และมีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาตอนต้น เกษตรกรผู้เลี้ยงโคพื้นเมืองส่วนมากไม่มีสถานภาพทางสังคม มีสมาชิกในครอบครัว 4-6 คนและไม่มีสมาชิกที่กำลังศึกษามีพื้นที่ถือครอง น้อยกว่า 11 ไร่ และมีรายได้จากการเลี้ยงโคพื้นเมือง ระหว่าง 10,001-20,000 บาท ต่อครอบครัวต่อปี มีวัตถุประสงค์ในการเลี้ยงโคพื้นเมือง เพื่อผลิตลูกขาย เกษตรกรส่วนมากเลี้ยงโคพื้นเมืองน้อยกว่า 11 ปี แรงงานที่ใช้ในการเลี้ยงโคพื้นเมือง 1-2 คน ส่วนใหญ่จะเลี้ยงโคด้วยตนเอง และเกษตรกรไม่เคยเข้ารับการฝึกอบรมด้านการเลี้ยง พบว่าเกษตรกรเลี้ยงโคพื้นเมืองระหว่าง 1-5 ตัว/ครอบครัว และใช้พ่อพันธุ์โคพื้นเมืองในการผสมพันธุ์ และมีการคัดเลือกพ่อแม่พันธุ์ เกษตรกรมีคอกขังโคพื้นเมือง ซึ่งแยกต่างหากจากบ้านพัก และไม่มีพื้นที่ปลูกหญ้าอาหารสัตว์ แต่มีการสำรองพืชอาหารสัตว์ (ฟางข้าว) ไว้ให้โคยามขาดแคลน และไม่ใช้อาหารข้นในการเลี้ยง ขณะที่ใช้แร่ธาตุเสริมใน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเลี้ยงโคพื้นเมือง ส่วนการป้องกันและรักษาโรค พบว่าเกษตรกรนาโคพื้นเมืองไปรับบริการฉีดวัคซีนป้องกันโรคระบาดจากเจ้าหน้าที่ ปศุสัตว์ แต่ไม่มีการถ่ายพยาธิโค การรักษาโคพื้นเมืองที่ป่วยพบว่าเกษตรกรใช้บริการจากเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ และในรอบปีที่ผ่านมาไม่มีการตายของโค ความพึงพอใจของเกษตรกรต่อการเลี้ยงโคพื้นเมืองในด้านสภาพการเลี้ยงโคพื้นเมืองในปัจจุบัน การจำหน่ายและผลตอบแทนจากการเลี้ยงโคพื้นเมือง การรวมกลุ่มผู้เลี้ยงโคพื้นเมือง และการให้บริการของเจ้าหน้าที่กรมปศุสัตว์ อยู่ในระดับความพึงพอใจมาก สำหรับปัญหาและอุปสรรคในการเลี้ยงโคพื้นเมือง พบว่า เกษตรกรมีปัญหาด้านพื้นที่เลี้ยงโคพื้นเมืองไม่เพียงพอมากที่สุด รองลงมาอาหารหายากไม่เพียงพอ นอกจากนี้ยังขาดแรงงานในการเลี้ยงโค และขาดแหล่งเงินทุน สำหรับใช้ในการเลี้ยงโคพื้นเมือง

กรณีการ ทามา (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาของกลุ่มอาชีพ : กรณีศึกษา กลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านหว่า ตำบลบ้านหว่า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้มี วัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการดำเนินงาน 2) ปัญหา อุปสรรค และ 3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จและเสนอแนะ แนวทางในการพัฒนาของกลุ่มให้ประสบผลสำเร็จและยั่งยืน เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ศึกษาจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลัก (Key Informant) แบบเจาะจง 4 กลุ่ม คือ 1) เจ้าหน้าที่ของรัฐ 2) ผู้นำชุมชน 3) คณะกรรมการบริหารกลุ่ม และ 4) สมาชิกกลุ่ม การแสดงข้อมูลทำการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา และ วิเคราะห์เนื้อหาข้อมูลมาสรุปผลและเสนอแนะ ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพทั่วไปของกลุ่มแปรรูป ผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านหว่า กลุ่มมีโครงสร้างการบริหารกลุ่มที่ชัดเจน มีการแบ่งปันผลประโยชน์ให้แก่สมาชิกจาก การระดมหุ้น มีสวัสดิการต่างๆ มีการรายงานงบท่างการเงิน 2) ปัญหาและอุปสรรค จำนวนสมาชิกลดจำนวนลงเรื่อยๆ สมาชิก กลุ่มที่ผลิตสินค้ามีน้อยส่วนใหญ่เข้าเพื่อระดมหุ้นทำให้ขาด แรงงานฝีมือ วัตถุดิบเริ่มหายากต้องซื้อจากนอกพื้นที่ทำให้ ต้นทุนสูงขึ้นต้องใช้เงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้น และยังขาดการวางแผนด้านการผลิตสินค้า 3) ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จ เกิด จากการมีผู้นำกลุ่ม คณะกรรมการบริหารงานกลุ่มที่มีความรู้มี วิสัยทัศน์มีการประสานงานที่ดีสมาชิกกลุ่มมีส่วนร่วมในการ ดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ผู้นำชุมชนและหน่วยงานที่ให้การ สนับสนุนมีประสานความร่วมมือ สรุปแนวทางในการพัฒนาของกลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์ จักสานจากต้นกกบ้านหว่า ที่จะทำให้กลุ่มประสบผลสำเร็จและยั่งยืน คือ พัฒนาการมีส่วนร่วมของสมาชิกภายในในกลุ่ม ร่วม คิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมวางแผน หน่วยงานภาครัฐให้การหนุน เสริมด้านงบประมาณ องค์กรความรู้อย่างต่อเนื่อง และผู้นำกลุ่ม หรือผู้แทนผู้นำกลุ่มมีพัฒนาการบริหารจัดการด้วยความเสียสละ โปร่งใสมีคุณธรรม

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษา (Research Methodology)

การวิจัยเรื่องลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) โดยมีขั้นตอนในการดำเนินงานวิจัยดังนี้

3.1 ประชากร

กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพงทุกคน จำนวน 12 ราย

1.นายบุญรวม	บุญแต่ง
2.ด.ต.อนันต์	แก้วผสม
3.นายเปี่ยม	ชูราสี
4.นายเสริมศักดิ์	อากาศเมฆ
5.นางจันทิ	พันธเสน
6.นายนาโรทัย	อันพล
7.นายศิลา	พันธุ์แก้ว
8.นางประภัสสร	อำนวยการ
9.นางผกา	หงส์ทอง
10.นายเก่า	จันทร์เก่า
11.นายลักษณะ	เนียมเงิน
12.นายจำนง	จิ้นฮี้

3.2 เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.1.การสัมภาษณ์เชิงลึก (Indepth Interview) ในการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์ใช้แบบโครงสร้างคำถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.2.2 กล้องถ่ายภาพ เพื่อเก็บภาพกิจกรรมต่างๆ ระหว่างการลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูล

3.2.3 เครื่องมือช่วยจดบันทึก คือสมุดจด ปากกา สำหรับจดบันทึกข้อมูลการสัมภาษณ์

3.2.4 เครื่องบันทึกเสียง ใช้ในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์เกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3.3 ขั้นตอนการศึกษา

3.3.1 วางแผนเตรียมความพร้อมในการดำเนินการวิจัย โดยติดต่อประสานงานกับเจ้าหน้าที่ศูนย์สถิติสหกรณ์โครงการหุบกะพงที่รับผิดชอบในการดูแลเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง

3.3.2 ออกแบบคำถามสำหรับสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง โดยตั้งคำถามแบบมีโครงสร้าง เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลและให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

3.3.3 นำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ไปสัมภาษณ์ต่อตัวเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง

3.3.4 รวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์นำมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาและอธิบายเชิงพรรณนาดังตารางที่ 3.1

3.3.5 สรุปข้อมูลโดยการนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลนำมาสรุปข้อมูลและนำเสนอในรูปแบบพรรณนา

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจะแบ่งเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายเชิงพรรณนา และสภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ คือ ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 2 เจาะลึกในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาเพื่ออธิบายเชิงพรรณนา

ส่วนที่ 3 ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากเนื้อหาเพื่ออธิบายเชิงพรรณนา

3.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือในการวิจัย

ในการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Validity) ผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างเสร็จแล้ว นำไปให้ประธานที่ปรึกษาตรวจสอบความถูกต้อง เพื่อให้ครอบคลุมตามวัตถุประสงค์

ตารางที่ 3.1 แนวทางในการเก็บข้อมูล

วัตถุประสงค์	ประเด็นการศึกษา	วิธีการศึกษา/ เครื่องมือ	ผู้ให้ข้อมูลหรือ แหล่งข้อมูล
1. เพื่อศึกษาสภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง	- ประสบการณ์ในการเลี้ยง - ต้นทุน - รายได้ - กำไรสุทธิ - การจำหน่ายโค - โรค - หน่วยงานที่เข้ามาช่วยเหลือ - ความพึงพอใจต่อรายได้	- การสัมภาษณ์เชิงลึก	- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง
2. เพื่อศึกษาเงื่อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง	- รูปแบบของกลุ่ม - กิจกรรมภายในกลุ่ม - สาเหตุที่ยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่ม - ความประสงค์ในการรวมกลุ่ม	- การสัมภาษณ์เชิงลึก	- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง
3. เพื่อศึกษาลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง	- ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกร	- การสัมภาษณ์เชิงลึก	- เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

บทที่ 4

ผลการศึกษา

(Results)

ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้กำหนดการนำเสนอการศึกษา ดังนี้

4.1 สภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่ตามพระราชประสงค์หุบกะพง

4.2 เจือปนในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

4.3 ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

4.1 สภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

4.1.1 ข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกร

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง จำนวน 12 ราย ดังตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75 เพศหญิง ร้อยละ 25 ส่วนมากมีช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.6 รองลงมาคือช่วงอายุ 51-60 ปี ร้อยละ 25 และน้อยที่สุดคือช่วงอายุ 30 - 40 ปี และ 41 - 50 ปี ร้อยละ 16.7 เกษตรกรส่วนมากมีระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 50 รองลงมาคือระดับมัธยมศึกษาและปริญญาตรี ร้อยละ 16.7 เท่ากัน และน้อยที่สุดคือระดับ ปวช./ปวส ร้อยละ 8.3 เกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือน 5 คนขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 50 รองลงมามีสมาชิกในครัวเรือน 4 คน ร้อยละ 33.3 และเกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือนน้อยที่สุด 3 คน ร้อยละ 16.7 มีแรงงานในครัวเรือน 2 คนมากที่สุด ร้อยละ 50 รองลงมามีแรงงานในครัวเรือน 1 คนจำนวน 5 ราย ร้อยละ 41.7 และเกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือน 5 คนขึ้นไปน้อยที่สุด ร้อยละ 8.3 เกษตรกรส่วนมากมีอาชีพเลี้ยงสัตว์(โคขุน)เป็นอาชีพหลักมากที่สุด ร้อยละ 58.3 รองลงมาเกษตรกรมีอาชีพค้าขาย และอาชีพอื่นๆ ร้อยละ 16.7 เท่ากัน เกษตรกรมีอาชีพปลูกพืช ทำสวนน้อยที่สุด ร้อยละ 8.3 เกษตรกรส่วนมากเลี้ยงสัตว์ (การเลี้ยงโคขุนและแพะ) เป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 41.7 รองลงมาอาชีพรับจ้างเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 25 และน้อยที่สุดมีอาชีพปลูกพืช ทำสวนเป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 8.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุดอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 50 รองลงมาเกษตรกรมีรายได้อยู่ในช่วง 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 33.3 และเกษตรกรมีรายได้ น้อยที่สุดอยู่ในช่วง ต่ำกว่า 10,000 บาท และช่วง 50,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 8.3 เท่ากัน เกษตรกร ทั้งหมดมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพเป็นของตนเอง ร้อยละ 100 เกษตรกรมีหนี้สินร้อยละ 58.3 เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้สินอยู่ในช่วง 50,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 85.7 รองลงมาเกษตรกรมีหนี้สินอยู่ใน ช่วง 20,001 – 30,000 บาท ร้อยละ 14.3 เกษตรกรส่วนใหญ่กู้ยืมจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนฯ ร้อยละ 42.8 รองลงมาเกษตรกรกู้ยืมจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ร้อยละ 28.6 น้อยที่สุด คือเกษตรกรกู้ยืมจากสหกรณ์การเกษตรฯ และญาติพี่น้อง หรือเพื่อนบ้าน ร้อยละ 14.3 เท่ากัน เกษตรกรมีเงินออม ร้อยละ 66.7

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลพื้นฐาน

รายการ	จำนวน(คน) N=12	ร้อยละ (%)
1. เพศ		
ชาย	9	75.0
หญิง	3	25.0
2. อายุ		
ต่ำกว่า 30 ปี	-	-
30-40 ปี	2	16.7
41-50 ปี	2	16.7
51-60 ปี	3	25.0
60 ปีขึ้นไป	5	41.6
3. ระดับการศึกษา		
ไม่ได้ศึกษา	1	8.3
ประถมศึกษา	6	50.0
มัธยมศึกษา	2	16.7
ปวช/ปวส	1	8.3
ปริญญาตรี	2	16.7
สูงกว่าปริญญาตรี	-	-
4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน		
2 คน	-	-
3 คน	2	16.7
4 คน	4	33.3
5 คนขึ้นไป	6	50.0

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน(คน) N=12	ร้อยละ (%)
5.จำนวนแรงงานในครัวเรือน		
1 คน	5	41.7
2 คน	6	50.0
3 คน	-	-
4 คน	-	-
5 คนขึ้นไป	1	8.3
6.อาชีพหลัก		
รับจ้าง	-	-
ปลูกพืช ทำสวน	1	8.3
เลี้ยงสัตว์	7	58.3
ค้าขาย	2	16.7
อื่นๆ	2	16.7
7.อาชีพเสริม		
ไม่มีอาชีพเสริม	3	25.0
รับจ้าง	3	25.0
ปลูกพืช ทำสวน	-	-
เลี้ยงสัตว์	5	41.7
ค้าขาย	1	8.3
อื่นๆ	-	-
8.รายได้เฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า10,000 บาท	1	8.3
10,001 – 20,000 บาท	6	50.0
20,001 – 30,000 บาท	4	33.3
30,001 – 40,000 บาท	-	-
40,001 – 50,000 บาท	-	-
50,001 บาทขึ้นไป	1	8.3
9.พื้นที่ในการประกอบอาชีพ		
พื้นที่ตนเอง	12	100.0
พื้นที่เช่า	-	-

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

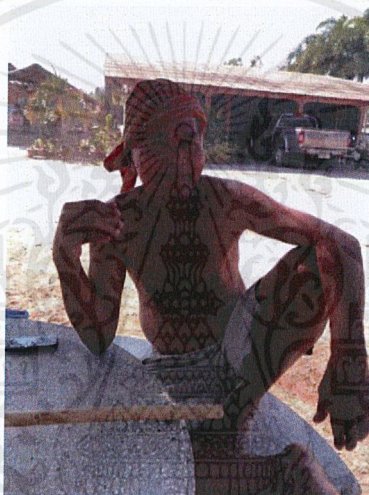
รายการ	จำนวน(คน) N=12	ร้อยละ (%)
10.หนี้สิน		
ไม่มีหนี้สิน	5	41.7
มี (จำนวน)	7	58.3
ต่ำกว่า 20,000 บาท	-	-
20,001 – 30,000 บาท	1	14.3
30,001 – 40,000 บาท	-	-
40,001 – 50,000 บาท	-	-
50,001 บาทขึ้นไป	6	85.7
11.แหล่งกู้ยืม		
สหกรณ์การเกษตรฯ	1	14.3
สหกรณ์เครดิตยูเนียนฯ	3	42.8
กองทุนหมู่บ้าน	-	-
ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์	2	28.6
นายทุนนอกระบบ	-	-
ญาติพี่น้อง หรือเพื่อนบ้าน	1	14.3
อื่นๆ	-	-
12.เงินออม		
มี	8	66.7
ไม่มี	4	33.3

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.1.2 สภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกร

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง จำนวน 12 ราย ได้ข้อมูลดังนี้

1. นายบุญรวม บุญแต่ง บุคคลในภาพที่ 4.1 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 10 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมสามสายเลือด จำนวน 70 ตัว ภาพที่ 4.2 น้ำหนักนำเข้า 400 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และให้อาหารอื่นๆ จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน ให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ค่านำเข้าโค 42,000 บาท ค่าอาหาร 20,100 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท การขายโคขุน น้ำหนักขายออก 600 กิโลกรัม ได้ราคา 67,200 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 4,600 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้เซื่องซึม เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ มาก

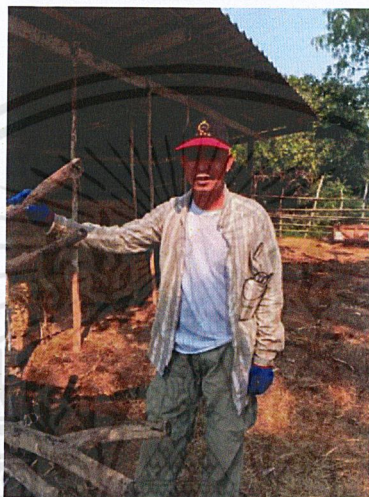
ภาพที่ 4.1 นายบุญรวม บุญแต่ง

ภาพที่ 4.2 โคขุนของนายบุญรวม บุญแต่ง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.ด.ต.อนันต์ แก้วผสม บุคคลในภาพที่ 4.3 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 2 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง จำนวน 9 ตัว ภาพที่ 4.4 น้ำหนักนำเข้า 400 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ค่านำเข้าโค 42,000 บาท ค่าอาหาร 20,100 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท การขายโคขุน น้ำหนักขายออก 600 กิโลกรัม ได้ราคา 64,800 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 2,200 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้มาลาเรีย เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ มาก

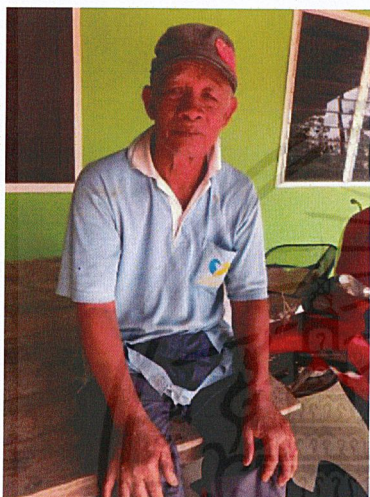
ภาพที่ 4.3 ด.ต.อนันต์ แก้วผสม

ภาพที่ 4.4 โรงเรือนที่ใช้ในการเลี้ยงโคขุนของ ด.ต.อนันต์ แก้วผสม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3. นายเบิ้ม ชูราศี บุคคลในภาพที่ 4.5 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 40 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมสามสายเลือด จำนวน 10 ตัว ภาพที่ 4.7 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ค่านำเข้าโค 31,500 บาท ค่าอาหาร 20,100 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท การขายโคขุน น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ราคา 54,000 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 1,900 บาท ได้ เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้มาลาเรีย เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ น้อย

ภาพที่ 4.5 นายเบิ้ม ชูราศี

ภาพที่ 4.6 ลงพื้นที่เก็บข้อมูลที่บ้าน
นายเบิ้ม ชูราศี

ภาพที่ 4.7 โคขุนของนายเบิ้ม ชูราศี

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4. นายเสริมศักดิ์ อากาศเมฆ บุคคลในภาพที่ 4.8 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 20 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมสามสายเลือด จำนวน 20 ตัว ภาพที่ 4.9 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และอาหารอื่นๆ (หญ้า ฟาง เปลือกสับประรด) จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 31,500 บาท ค่าอาหาร 20,100 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ได้ราคา 55,000 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 2,900 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง และส่งโรงฆ่าสัตว์เอง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้เซื่องซึม เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ ปานกลาง

ภาพที่ 4.8 นายเสริมศักดิ์ อากาศเมฆ

ภาพที่ 4.9 โรงเรือนโคขุนของนายเสริมศักดิ์ อากาศเมฆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.นางจันทิ พันธเสน บุคคลในภาพที่ 4.10 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 10 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมสามสายเลือด จำนวน 10 ตัว ภาพที่ 4.11 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 31,500 บาท ค่าอาหาร 20,100 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ได้ราคา 54,000 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 1,900 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคใช้ขาแข็ง เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ มาก

ภาพที่ 4.10 นางจันทิ พันธเสน

ภาพที่ 4.11 โคขุนของนางจันทิ พันธเสน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6. นายนาโรทัย อันพล บุคคลในภาพที่ 4.12 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 20 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลุกผสมบราห์มันพื้นเมือง จำนวน 10 ตัว ภาพที่ 4.13 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และอาหารอื่นๆ (หญ้า ฟาง เปลือกสับประด) จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลาเช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 31,500 บาท ค่าอาหาร 20,100 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ได้ราคา 54,500 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 2,400 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้เซื่องซึม เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ มาก

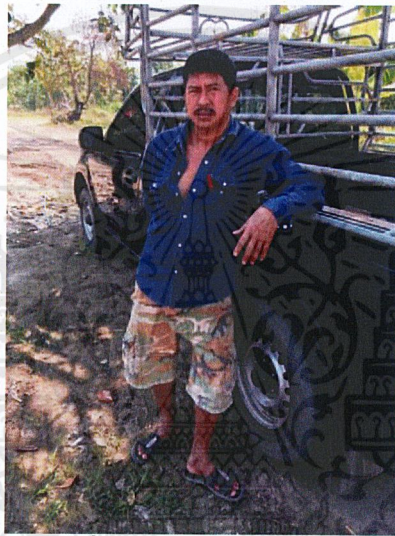
ภาพที่ 4.12 สัมภาษณ์นายนาโรทัย อันพล

ภาพที่ 4.13 โคขุนของนายนาโรทัย อันพล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

7. นายศิลา พันธุ์แก้ว บุคคลในภาพที่ 4.14 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 20 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมสามสายเลือด จำนวน 3 ตัว ภาพที่ 4.15 น้ำหนักนำเข้า 350 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และอาหารอื่นๆ (หญ้า ฟาง เปลือกสับประต) จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า - เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 36,750 บาท ค่าอาหาร 20,000 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ได้ราคา 54,500 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 2,750 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง และส่งโรงฆ่าสัตว์เอง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้เซื่องซึม เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ มาก

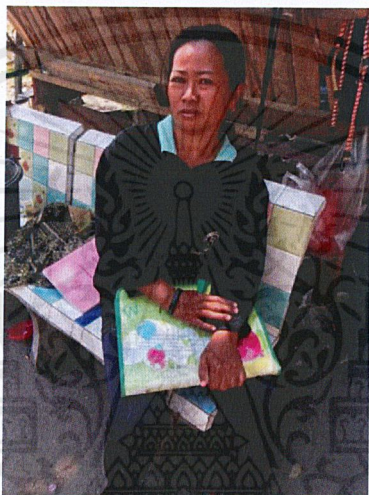
ภาพที่ 4.14 นายศิลา พันธุ์แก้ว

ภาพที่ 4.15 โรงเรือนโคขุนของนายศิลา พันธุ์แก้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

8.นางประภัสสร อำนวนผล บุคคลในภาพที่ 4.16 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 5 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลุกผสมบราห์มันพื้นเมือง จำนวน 5 ตัว ภาพที่ 4.17 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และอาหารอื่นๆ (หญ้า ฟาง เปลือกสับปรด) จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลาเช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 31,500 บาท ค่าอาหาร 20,000 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ได้ราคา 54,000 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 1,900 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไขขาแข็ง เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ ปานกลาง

ภาพที่ 4.16 นางประภัสสร อำนวนผล

ภาพที่ 4.17 โรงเรือนโคขุนและแพะของนางประภัสสร อำนวนผล

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

9.นางผกา หงส์ทอง บุคคลในภาพที่ 4.18 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 10 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง จำนวน 4 ตัว ภาพที่ 4.19 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และอาหารอื่นๆ (หญ้า ฟาง เปลือกสับประรด) จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 31,500 บาท ค่าอาหาร 20,000 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ได้ราคา 55,000 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 3,000 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไขขาแข็ง เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ ปานกลาง

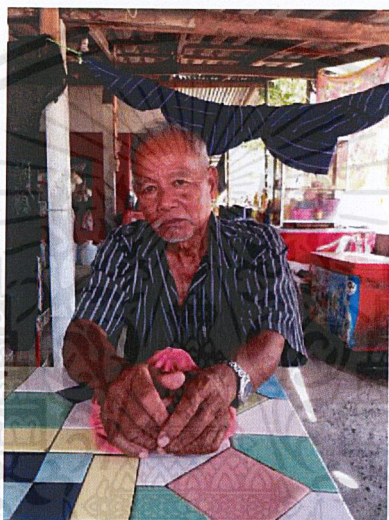
ภาพที่ 4.18 นางผกา หงส์ทอง

ภาพที่ 4.19 โรงเรือนโคขุนและแพะนางผกา หงส์ทอง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

10. นายเก่า จันทรเก่า บุคคลในภาพที่ 4.20 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 30 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง จำนวน 10 ตัว ภาพที่ 4.21 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และอาหารอื่นๆ (หญ้า ฟาง เปลือกสับประรด) จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 42,000 บาท ค่าอาหาร 20,100 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 600 กิโลกรัม ได้ราคา 64,800 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 2,200 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้เซื่องซึม เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ มาก

ภาพที่ 4.20 นายเก่า จันทรเก่า

ภาพที่ 4.21 โคขุนของนายเก่า จันทรเก่า

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

11. นายลักษณะ เนียมเงิน บุคคลในภาพที่ 4.22 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 16 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลงผสมสามสายเลือด จำนวน 5 ตัว ภาพที่ 4.23 น้ำหนักนำเข้า 300 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และอาหารอื่นๆ (หญ้า ฟาง เปลือกสับประรด) จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 31,500 บาท ค่าอาหาร 18,000 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 500 กิโลกรัม ได้ราคา 53,500 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 3,500 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้เซื่องซึม เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ ปานกลาง

ภาพที่ 4.22 สัมภาษณ์นายลักษณะ เนียมเงิน

ภาพที่ 4.23 โคพื้นเมืองและโคขุนของนายลักษณะ เนียมเงิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

12. นายจ๋านง จินฮี้ บุคคลในภาพที่ 4.24 มีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน 10 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง คือ โคลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง จำนวน 5 ตัว ภาพที่ 4.25 น้ำหนักนำเข้า 400 กิโลกรัม เวลาในการขุน 4 เดือน เกษตรกรใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม และให้อาหารอื่นๆ จำนวน 5 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน เกษตรกรให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ต้นทุน/ตัว ค่านำเข้าโค 40,000 บาท ค่าอาหาร 20,000 บาท ค่ายารักษาโรคและวัคซีน 500 บาท น้ำหนักขายออก 600 กิโลกรัม ได้ราคา 63,600 บาท กำไรสุทธิ/ตัว 3,100 บาท เกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โรคที่พบกับโคขุน คือ โรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้มาลาเรีย เกษตรกรมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับ ปานกลาง

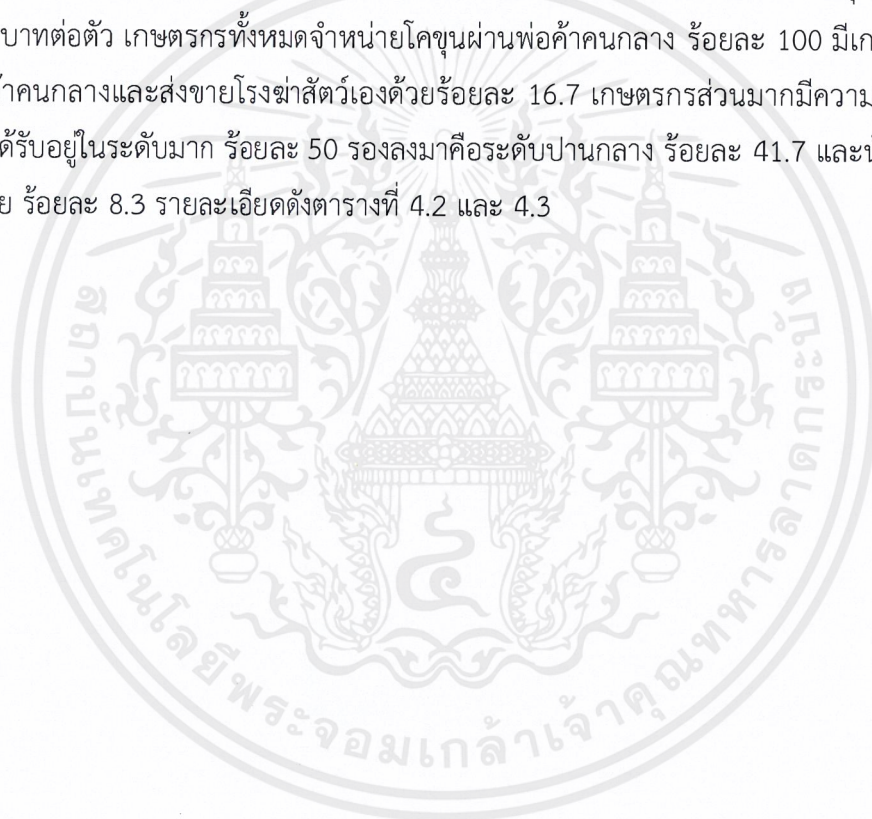
ภาพที่ 4.24 สัมภาษณ์ นายจ๋านง จินฮี้

ภาพที่ 4.25 โรงเรือนโคขุนของนายจ๋านง จินฮี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน เฉลี่ย 16 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง เกษตรกรเลี้ยงโคขุนสายพันธุ์ลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง และลูกผสมสามสายเลือด ร้อยละ 50 เท่ากัน เกษตรกรมีโคขุน เฉลี่ย 13.4 ตัว เกษตรกรทั้งหมด 12 รายนำเข้าโคขุนที่มีน้ำหนักเฉลี่ย 337.5 กิโลกรัม เกษตรกรทั้งหมด 12 ราย ใช้ระยะเวลาในการขุนโค 4 เดือน เกษตรกรทั้งหมดใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน และมีเกษตรกรที่ใช้อาหารสำเร็จรูปและอาหารอื่น ๆ ร่วมด้วย (หญ้า ฟาง เปลือกสับปะรด) ร้อยละ 75 เกษตรกรทั้งหมด 12 ให้อาหารเวลา เช้า – เย็น ร้อยละ 100 เกษตรกรทั้งหมดพบโรคโรคปากเท้าเปื่อย และโรคไข้ซิกาเฉลี่ย ร้อยละ 100 เกษตรกรทั้งหมดมีต้นทุนในส่วนของการนำเข้าโคมากที่สุด เฉลี่ย 35,270.8 บาทต่อตัว รองลงมาคือค่าอาหาร เฉลี่ย 19,891.6 บาทต่อตัว และน้อยที่สุดคือค่ายารักษาโรคและวัคซีน เฉลี่ย 500 บาทต่อตัว เกษตรกรทั้งหมดจะขายโคขุนในช่วงน้ำหนักเฉลี่ย 533.3 กิโลกรัม ราคาที่ขายได้เฉลี่ย 57,825 บาทต่อตัว กำไรสุทธิ/ตัว เฉลี่ย 2,695.8 บาทต่อตัว เกษตรกรทั้งหมดจำหน่ายโคขุนผ่านพ่อค้าคนกลาง ร้อยละ 100 มีเกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลางและส่งขายโรงฆ่าสัตว์เองด้วยร้อยละ 16.7 เกษตรกรส่วนมากมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50 รองลงมาคือระดับปานกลาง ร้อยละ 41.7 และน้อยที่สุดคือระดับน้อย ร้อยละ 8.3 รายละเอียดดังตารางที่ 4.2 และ 4.3

ตารางที่ 4.2 สภาพการเลี้ยงโคขุน

เกษตรกร	สายพันธุ์		โคขุน		อาหาร (กก.)		เวลา		โรค		ประสบ การณื (ปี)		
	ลูกผสม สามสี	สามสีล้วน	จำนวน (ตัว)	น้ำหนัก (กก.)	ขุน (เดือน)	สำเร็จ	ผสมเอง	อื่นๆ	เข้า	เย็น		ปากเท้าเปีย	อื่นๆ
1	-	/	70.0	400.0	4	10	-	5	/	/	/	-	10
2	/	-	9.0	400.0	4	10	-	-	/	/	/	-	2
3	-	/	10.0	300.0	4	10	-	-	/	/	/	-	40
4	-	/	20.0	300.0	4	10	-	5	/	/	/	-	20
5	-	/	10.0	300.0	4	10	-	-	/	/	/	-	10
6	/	-	10.0	300.0	4	10	-	5	/	/	/	-	20
7	-	/	3.0	350.0	4	10	-	5	/	/	/	-	20
8	/	-	5.0	300.0	4	10	-	5	/	/	/	-	5
9	/	-	4.0	300.0	4	10	-	5	/	/	/	-	10
10	/	-	10.0	400.0	4	10	-	5	/	/	/	-	30
11	-	/	5.0	300.0	4	10	-	5	/	/	/	-	16
12	/	-	5.0	400.0	4	10	-	5	/	/	/	-	10
ค่าเฉลี่ย	-	-	13.4	337.5	4	10	-	5	-	-	-	-	16
ร้อยละ	50	50	-	-	-	100	-	75	100	100	100	100	-

ตารางที่ 4.3 การจัดการการเลี้ยงโคขุน

เกษตรกร	ต้นทุน			ขาย			ช่องทางจำหน่าย				ความพึงพอใจในรายได้		
	ค่าไค	ค่าอาหาร	ค่ายา	น้ำหนัก (กก.)	ราคา (บาท)	กำไร/ตัว	พ่อค้าคนกลาง	โรงฆ่าสัตว์	อื่นๆ	มาก	ปานกลาง	น้อย	
1	42,000.0	20,100.0	500	600.0	67,200	4,600.0	/	-	-	/	-	-	
2	42,000.0	20,100.0	500	600.0	64,800	2,200.0	/	-	-	/	-	-	
3	31,500.0	20,100.0	500	500.0	54,000	1,900.0	/	-	-	-	-	/	
4	31,500.0	20,100.0	500	500.0	55,000	2,900.0	/	-	-	-	/	-	
5	31,500.0	20,100.0	500	500.0	54,000	1,900.0	/	-	-	/	-	-	
6	31,500.0	20,100.0	500	500.0	54,000	2,400.0	/	-	-	/	-	-	
7	36,750.0	20,000.0	500	500.0	54,000	2,750.0	/	-	-	/	-	-	
8	31,500.0	20,000.0	500	500.0	54,000	1,900.0	/	-	-	-	/	-	
9	31,500.0	20,000.0	500	500.0	55,000	3,000.0	/	-	-	-	/	-	
10	42,000.0	20,100.0	500	600.0	64,800	2,200.0	/	-	-	/	-	-	
11	31,500.0	18,000.0	500	500.0	53,500	3,500.0	/	-	-	-	-	/	
12	40,000.0	20,000.0	500	600.0	63,600	3,100.0	/	-	-	-	-	-	
ค่าเฉลี่ย	35,270.8	19,891.6	500	533.3	57,825	2,695.8	-	-	-	-	-	-	
ร้อยละ	-	-	-	-	-	-	100	16.7	-	50	41.7	8.3	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

4.2 เจ็อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

4.2.1 ถ้าหากมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเกษตรกรต้องการให้กลุ่มมีรูปแบบเป็นอย่างไร

ในการจัดตั้งกลุ่มเกษตรกรนั้นจำเป็นต้องมีรูปแบบของกลุ่ม และจากการที่ได้สัมภาษณ์เกษตรกรรูปแบบของกลุ่มที่เกษตรกรต้องการมีดังนี้

การที่กลุ่มมีผู้นำที่ดี (รับผิดชอบ,อดทน) ผู้นำถือว่าเป็นคนสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่ม ถ้ากลุ่มขาดผู้นำกลุ่มก็จะขาดความเข้มแข็งและไม่สามารถทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้ การจะเป็นผู้นำที่ดีจะต้องรับฟังความคิดเห็นของคนในกลุ่มเพื่อพัฒนางานให้ดีขึ้นและจำเป็นต้องมีความรับผิดชอบต่องานได้เป็นอย่างดี สามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ผู้นำจึงมีความสำคัญมากในการที่จะคอยนำพากลุ่มและจงใจให้ผู้อื่นปฏิบัติภาระหน้าที่จนประสบความสำเร็จ

“...เมื่อก่อนก็เคยมีแหละกลุ่มคนเลี้ยงโคขุน แต่เป็นกลุ่มแบบไม่ทางการ นั่งคุยๆกันและก็เลยลองรวมตัวกันเป็นกลุ่มเล็กๆ ประมาณ 4 – 5 คนเอง แต่มันก็ไปไม่รอด เพราะมันไม่มีคนคอยนำ ไม่มีตัวตั้งตัวตีในการทำงาน สุดท้ายต่างคนก็ต่างแยกย้ายกลับของใครของมัน...”

(นาโรทัย อ้นพล. สัมภาษณ์)

มีศักยภาพต่อรองในการขาย ราคาของผลผลิตมีความสำคัญมากในการขาย เพื่อความเท่าเทียมของเกษตรกรจะต้องมีการพูดคุยกันภายในกลุ่มและระบุราคาของผลผลิตอย่างชัดเจน กลุ่มเกษตรกรจะต้องมีความสามัคคี มีกลยุทธ์และขั้นเชิงในการเจรจาต่อรอง เพื่อไม่ให้ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

“...ตอนแรกๆก็เห็นเขาเลี้ยงโคกันแล้วได้ราคาดี เราก็อยากจะลองเลี้ยงบ้าง แต่ก็ต้องเข้าใจเพราะเราเป็นรายเล็ก ไม่มีทุนสูงจะมาซื้อโคเลี้ยงหลายๆตัว พอเลี้ยงไปถึงเวลาขายก็มีพ่อค้าจากเวียดนามมารับซื้อ ใจก็คิดว่าจะได้ราคาอย่างที่หวังไว้แหละ แต่พอถึงเวลาจริงมันก็ดันมากดราคาเราอีก เราจะไม่ขายก็ไม่ได้ถ้าไม่ขายก็ไม่มีเงินมาทำทุนเลี้ยงรุ่นต่อไปอีก สุดท้ายก็ต้องขายไปถ้าจะเลี้ยงแล้วรอขายต่อก็จะไม่คุ้มค่าอาหารอีก เลยคิดว่าพวกๆกันที่เลี้ยงโคมารวมตัวกันให้เป็นทางการ แล้วก็พร้อมใจกันขายในราคาที่กำหนดไว้ ถ้ามันจะกดราคาอีกก็ลองใจแข็งดูไม่ยอมขาย สุดท้ายถ้ามันไม่ได้ของ ก็คงน่าจะยอมซื้อในราคาที่เรที่ตั้งไว้แหละ...” (ประภัสสร อำนวยผล. สัมภาษณ์)

แบ่งปันผลประโยชน์เท่าเทียมกัน เมื่อมีงบประมาณหรือมีผลประโยชน์ต่างๆที่ได้รับภายในกลุ่ม กลุ่มจำเป็นจะต้องชี้แจงเนื้อหาทุกกรณีเพื่อให้คนในกลุ่มได้รับทราบถึงงบประมาณหรือผลประโยชน์นั้นๆ ต้องมีการดูแลรับผิดชอบร่วมกันหากเกิดข้อผิดพลาด เพื่อจะได้หาแนวทางในการแก้ไขปัญหาและสร้างความไว้วางใจภายในกลุ่ม

มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน (รัฐและเอกชน) งบประมาณถือเป็นต้นทุนสำคัญในการประกอบกิจการ เพราะขั้นตอนในการประกอบกิจการส่วนใหญ่แล้วต้องใช้งบประมาณในการจัดจ่าย การที่ได้รับงบประมาณที่เพียงพอก็จะสามารถทำให้เกษตรกรประกอบกิจการได้อย่างราบรื่นและในอนาคตเกษตรกรยังสามารถนำงบประมาณมาต่อยอดให้กิจการของตัวเองได้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

“...ถ้าจะมีกลุ่มขึ้นมามันก็ดี จะได้มีคนไว้คอยคุดคอยปรึกษากัน แต่จากที่ผ่านๆมาปัญหาที่มันมีก็เดิมๆ เรื่องของผลประโยชน์แหละ ถ้ามีการแบ่งพรรคแบ่งพวกกันในกลุ่มพอมีผลประโยชน์มากก็ไม่ยอมบอกทั้งกลุ่มบอกแต่พวกกัน พอคนอื่นมารู้ที่หลังก็พาให้มีปัญหากันในกลุ่มอีก ปัญหามันมีเยอะไหนจะเรื่องบทีไม่คุดคอยอีก จริงๆก็อยากให้ทางหน่วยงานเขาเข้ามาสนับสนุนงบให้พวกเราบ้าง จะได้มีทุนไปทำกัน ถ้าไม่คุดคอยมีงบเราก็ก่อนอยู่กับที่แบบนี้...” (ผกา หงส์ทอง. สัมภาษณ์)

4.2.2 เมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นแล้ว เกษตรกรอยากทำกิจกรรมใดร่วมกันในกลุ่ม

ทำอาหารสัตว์ลดต้นทุน เนื่องจากราคาอาหารสัตว์สำเร็จรูปนั้นมีราคาที่สูง จึงทำให้เกษตรกรอยากจะทำอาหารสัตว์ร่วมกันโดยใช้วัตถุดิบภายในพื้นที่ที่เกษตรกรอาศัยอยู่ เพื่อลดต้นทุนในการผลิต

มีการจัดอบรมให้ความรู้ และดูงานนอกสถานที่ เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้ความเข้าใจมากขึ้น การศึกษาดูงานนอกพื้นที่จะทำให้เกษตรกรนำความรู้ใหม่ๆมาพัฒนาศักยภาพของตัวเกษตรกร

“...พอมีกกลุ่มมันก็อยากจะทำอะไรด้วยกันแหละ กลุ่มมันจะได้คู่มือกิจกรรมหน่อย ไม่ใช่ว่ามาตั้งกลุ่มไม่ทำอะไรกันเลย เดี่ยวสุดท้ายก็แยกย้ายกันไปอีก กิจกรรมที่อยากทำก็คงเป็นอะไรที่น่าจะร่วมกันง่าย แบบทำอาหารโคแบบลดต้นทุน ก็ให้ช่วยๆกันหาวัตถุดิบกันในพื้นที่นี้แหละ แล้วก็มารวมหัวกันคิดกันว่ามันจะทำไงให้ออกมาดี บางทีก็อยากจะได้ความรู้เพิ่มก็คงต้องหาที่ฟังจากหน่วยงานต่างๆ ก็ขอให้เค้ามีการจัดอบรมให้ความรู้ พวกเราก็ไปนั่งฟังกันจะได้เอามาความรู้มาประยุกต์ใช้กันไป...” (ลักษณะ เนียมเงิน. สัมภาษณ์)

4.2.3 เหตุใดเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนจึงยังไม่มีการจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุน

กังวลเรื่องการขัดแย้งในการดำเนินงานกลุ่ม เนื่องจากเกษตรกรมีความคุ้นเคยในการทำงานคนเดียว เมื่อต้องทำงานร่วมกับเกษตรกรคนอื่นย่อมต้องเกิดความขัดแย้งกันในทางความคิดเห็นซึ่งอาจจะเป็นปัญหาในการทำงาน

“...เรื่องของการตั้งกลุ่มใจหนึ่งมันก็อยากจะทำให้มีแหละ แต่ใจหนึ่งก็แอบกลัวอยู่ คนยิ่งเยอะมันก็ยิ่งมากความ ไม่รู้ว่าพอมีกกลุ่มจริงๆแล้วมันจะดีเหมือนที่เราทำอยู่หรือป่าว ไม่ใช่ว่าพอเข้ากลุ่มไปแล้วมีแต่ปัญหาทำให้เสียเวลาอีก ลู้ทำอยู่คนเดียวเหมือนเดิมน่าจะดีกว่า...”

(บุญรวม บุญแต่ง. สัมภาษณ์)

4.3 ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง จำนวน 12 ราย พบว่าลักษณะของกลุ่มที่เกษตรกรพึงประสงค์นั้น จะเป็นผลสืบเนื่องมาจากตัวของเงื่อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรเอง ฉะนั้นการสร้างกลุ่มต้องเริ่มจากการที่กลุ่มนั้น

- มีผู้นำที่ดี มีความรับผิดชอบ เสียสละต่อส่วนรวม

- มีศักยภาพต่อรองในการขาย กลุ่มต้องมีความเข้มแข็งที่จะสามารถต่อรองราคากับพ่อค้าคนกลางได้เพื่อไม่ให้ราคาโคขุนถูกกดราคาลง สมาชิกในกลุ่มต้องสามัคคีและร่วมมือร่วมใจกัน

- แบ่งปันผลประโยชน์เท่าเทียมกัน ในกลุ่มต้องมีความโปร่งใส เมื่อมีผลประโยชน์จากส่วนใดเกษตรกรที่อยู่ในกลุ่มทุกคนจะต้องได้รับรู้ และได้ผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกันไม่มีใครเหนือใคร

- มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน (รัฐและเอกชน)

หลังจากมีการจัดตั้งกลุ่มเกิดขึ้นแล้วควรจะมีกิจกรรมในกลุ่มที่ทำร่วมกัน และกิจกรรมที่เกษตรกรต้องการมีดังนี้

- ทำอาหารสัตว์ลดต้นทุนจากผลผลิตที่หาได้ง่ายในพื้นที่

- มีการจัดอบรมให้ความรู้ และดูงานนอกสถานที่เพื่อนำความรู้จากภายนอกมาพัฒนาตนเองให้ดีขึ้น

จากการที่ได้ทราบเงื่อนไขดังกล่าวแล้วจะทำให้พหุนิภาพเป็นลักษณะของกลุ่มที่จะเกิดขึ้นมาได้พอสังเขป และได้ลักษณะกลุ่มที่ตรงตามความพึงประสงค์ของเกษตรกรด้วย

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ (Conclusion Discussion and Suggestion)

ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ สภาพการเลี้ยง และการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่ตามพระราชประสงค์หุบกะพง เงื่อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง และลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง รวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง จำนวน 12 ราย

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 สภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง จำนวน 12 ราย ดังตารางที่ 4.1 พบว่าข้อมูลพื้นฐานของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนมีรายละเอียดดังนี้ เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 75 ส่วนมากมีช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป ร้อยละ 41.6 เกษตรกรส่วนมากมีระดับการศึกษา ระดับประถมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 50 เกษตรกรมีสมาชิกในครัวเรือน 5 คนขึ้นไปมากที่สุด ร้อยละ 50 เกษตรกรมีแรงงานในครัวเรือน 2 คนมากที่สุด ร้อยละ 50 เกษตรกรส่วนมากมีอาชีพเลี้ยงสัตว์ (โคขุน) มากที่สุด ร้อยละ 58.3 เกษตรกรส่วนใหญ่เลี้ยงสัตว์ (การเลี้ยงโคขุน และแพะ) เป็นอาชีพเสริม ร้อยละ 41.7 เกษตรกรส่วนมากมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนมากที่สุดอยู่ในช่วง 10,001 – 20,000 บาท ร้อยละ 50 เกษตรกรทั้งหมดมีพื้นที่ในการประกอบอาชีพเป็นของตนเอง เกษตรกรมีหนี้สิน ร้อยละ 58.3 เกษตรกรส่วนใหญ่มีหนี้ในช่วง 50,001 บาทขึ้นไป ร้อยละ 85.7 เกษตรกรส่วนใหญ่กู้ยืมจากสหกรณ์เครดิตยูเนียนฯ ร้อยละ 42.8 เกษตรกรมีเงินออม ร้อยละ 66.7

เกษตรกรมีประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน เฉลี่ย 16 ปี สายพันธุ์โคที่เลี้ยง เกษตรกรเลี้ยงโคขุน สายพันธุ์ลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง และลูกผสมสามสายเลือด ร้อยละ 50 เท่ากัน เกษตรกรมีโคขุน เฉลี่ย 13.4 ตัว เกษตรกรทั้งหมดนำเข้าโคขุนที่มีน้ำหนักเฉลี่ย 337.5 กิโลกรัม เกษตรกรทั้งหมด 12 ราย ใช้ระยะเวลาในการขุนโค 4 เดือน เกษตรกรทั้งหมดใช้อาหารสำเร็จรูป จำนวน 10 กิโลกรัม ต่อโคขุน 1 ตัว ในหนึ่งวัน และมีเกษตรกรที่ใช้อาหารสำเร็จรูปและอาหารอื่น ๆ ร่วมด้วย ร้อยละ 75 เกษตรกรทั้งหมดให้อาหารเวลา เช้า – เย็น เกษตรกรทั้งหมดพบโรคโรคปากเท้าเปื่อย และโรคไขขาแข็ง ต้นทุนค่านำเข้าโคมากที่สุด รองลงมาคือค่าอาหาร และน้อยที่สุดคือค่ายารักษาโรคและวัคซีน

เกษตรกรทั้งหมดจะขายโคขุนในช่วงน้ำหนักเฉลี่ย 533.3 กิโลกรัม ราคาที่ขายได้เฉลี่ย 57,825 บาท ต่อตัว กำไรสุทธิ/ตัว เฉลี่ย 2,695.8 บาทต่อตัว เกษตรกรทั้งหมดจำหน่ายโคขุนผ่านพ่อค้าคนกลาง มีเกษตรกรขายผ่านพ่อค้าคนกลางและส่งขายโรงฆ่าสัตว์เองด้วยร้อยละ 16.7 เกษตรกรส่วนมากมีความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับอยู่ในระดับมาก ร้อยละ 50

5.1.2 เจ็อนไขในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

รูปแบบของกลุ่มที่ต้องการ

- การที่กลุ่มมีผู้นำที่ดี (รับผิดชอบ, อดทน) ผู้นำถือว่าเป็นคนสำคัญในการดำเนินงานของกลุ่ม ถ้ากลุ่มขาดผู้นำกลุ่มก็จะขาดความเข้มแข็งและไม่สามารถทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายได้

- มีศักยภาพต่อรองในการขาย กลุ่มเกษตรกรจะต้องมีความสามัคคี มีกลยุทธ์และชั้นเชิงในการเจรจาต่อรอง เพื่อไม่ให้ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

- แบ่งปันผลประโยชน์เท่าเทียมกัน เมื่อมีงบประมาณหรือมีผลประโยชน์ต่างๆที่ได้รับภายในกลุ่ม กลุ่มจำเป็นจะต้องชี้แจงให้คนในกลุ่มได้รับทราบถึงงบประมาณหรือผลประโยชน์นั้นๆ

- มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน (รัฐและเอกชน) การที่ได้รับงบประมาณที่เพียงพอจะสามารถทำให้เกษตรกรประกอบกิจการได้อย่างราบรื่นและในอนาคตเกษตรกรยังสามารถนำงบประมาณมาต่อยอดให้กิจการของตัวเองได้

กิจกรรมที่อยากทำเมื่อมีการจัดตั้งกลุ่ม

- ทำอาหารสัตว์ลดต้นทุน เพื่อลดต้นทุนในการผลิตเนื่องจากราคาอาหารสัตว์สำเร็จรูปนั้น มีราคาที่สูง จึงทำให้เกษตรกรอยากจะทำอาหารสัตว์ร่วมกัน

- มีการจัดอบรมให้ความรู้ และดูงานนอกสถานที่ จะทำให้เกษตรกรนำความรู้ใหม่ๆมาพัฒนาศักยภาพของตัวเอง

5.1.3 ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

- มีผู้นำที่ดี มีความรับผิดชอบ เสียสละต่อส่วนรวม

- มีศักยภาพต่อรองในการขาย

- แบ่งปันผลประโยชน์เท่าเทียมกัน ได้ผลประโยชน์ที่เท่าเทียมกันไม่มีใครเหนือใคร

- มีงบประมาณสนับสนุนจากหน่วยงาน (รัฐและเอกชน)

หลังจากมีการจัดตั้งกลุ่มเกิดขึ้นแล้วควรจะมีกิจกรรมในกลุ่มที่ทำร่วมกัน และกิจกรรมที่เกษตรกรต้องการมีดังนี้

- ทำอาหารสัตว์ลดต้นทุนจากผลผลิตที่หาได้ง่ายในพื้นที่

- มีการจัดอบรมให้ความรู้ และดูงานนอกสถานที่

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

แนวทางการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี มีวัตถุประสงค์ เจาะลึกในการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในพื้นที่โครงการหุบกะพงและแนวทางการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการหุบกะพง

จากการสัมภาษณ์เกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน พบว่า เจาะลึกที่มีในการรวมกลุ่มของเกษตรกรนั้น เกษตรกรต้องการผู้นำที่ดี มีความรับผิดชอบ เสียสละต่อส่วนรวม เกษตรกรต้องการมีศักยภาพในการต่อรอง ซึ่งในส่วนนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า

การที่มีผู้นำที่ดี มีความรับผิดชอบ และเสียสละต่อส่วนรวมนั้น จะสามารถสร้างกลุ่มให้เกิดขึ้นได้จริง เนื่องจากผู้นำที่ดีสามารถชักจูงหรือชักนำเกษตรกร ให้ปฏิบัติงาน สำเร็จตามเป้าหมาย บรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

ในส่วนที่เกษตรกรต้องการมีศักยภาพในการต่อรองนั้น จะสามารถเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งได้ที่จะให้เกษตรกรสามารถร่วมกันจัดตั้งกลุ่มขึ้น เพราะอำนาจในการต่อรองจะทำให้ผลผลิตของเกษตรกรได้ราคาที่ไม่ถูกกดราคาจากพ่อค้าคนกลาง

หากมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นแล้วเกษตรกรยังคงมีความต้องการให้กลุ่มนั้นได้ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น การทำอาหารลดต้นทุน การออกไปดูงานนอกสถานที่ ในส่วนนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่กลุ่มมีการทำกิจกรรมร่วมกันถือเป็นเรื่องที่ดี เพราะจะทำให้เกษตรกรแต่ละคนได้พูดคุยกัน แลกเปลี่ยนความรู้ มีความสนิทสนมกันมากขึ้น การประสานงานในกลุ่มง่ายขึ้น ทุกคนในกลุ่มมีความเข้าใจกัน กลุ่มก็จะมีคามเข้มแข็ง จากเงื่อนไขและความต้องการของเกษตรกรนั้น จะสามารถทำให้เกิดการรวมกลุ่มของเกษตรกรได้จริง และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ ทามา (2557) เรื่อง แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพ กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านหว่า ตำบลบ้านหว่า อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ผลการศึกษาหาแนวทางการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอชะอำ จังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1.1 เกษตรกรมีต้นทุนที่ค่อนข้างสูงมากในเรื่องของอาหาร ดังนั้นเกษตรกรควรหาวิธีการที่จะผลิตอาหารขึ้นเอง โดยใช้ต้นทุนที่ต่ำลงมา

5.3.1.2 เกษตรกรยังกลัวการรวมกลุ่มแต่ก็พร้อมที่จะเข้าร่วมถ้ามีการจัดตั้ง ดังนั้นควรมีการจัดประชุม หรือร่วมกันพูดคุยเกี่ยวกับการรวมกลุ่มอย่างจริงจังเพื่อให้เกิดกลุ่มที่เป็นทางการ

5.3.1.3 ราคาการขายโคขุนของเกษตรกรยังไม่คงที่ รายย่อยและรายใหญ่ถูกรับซื้อในราคาที่เท่ากัน ดังนั้นควรจัดตั้งกลุ่มและกำหนดเกณฑ์ราคาในการขายไว้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการศึกษาสภาพการผลิตและการตลาดในพื้นที่อื่นๆ

5.3.2.2 โคขุนเป็นสัตว์เศรษฐกิจ สามารถเลี้ยงได้ในหลายพื้นที่ ดังนั้นควรจะศึกษาสภาพการเลี้ยงและการตลาดของกลุ่มอื่นๆว่ามีสภาพการเลี้ยงและการตลาดที่แตกต่างกันอย่างไร เพื่อพัฒนาไปสู่การพัฒนาโคขุนที่มีคุณภาพต่อไป

5.3.2.3 ควรศึกษาวิธีการดำเนินงานของกลุ่มเกษตรกรที่เลี้ยงโคขุนแล้วประสบความสำเร็จว่าเหตุใดจึงประสบความสำเร็จ เพื่อที่จะนำไปสู่การพัฒนาให้สำเร็จไปด้วย เพื่อนำไปสู่อาชีพที่ยั่งยืนต่อไป

บรรณานุกรม

- กรมส่งเสริมเกษตร. มปป. แนวทางการดำเนินงานกลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.google.co.th/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjCksLT2JzQAhUMrl8KHWz_AvwQFggZMAA&url=http%3A%2F%2Fw. [1 พฤศจิกายน 2559].
- กรรณิการ์ ทำมา. 2557. แนวทางการพัฒนากลุ่มอาชีพ กรณีศึกษากลุ่มแปรรูปผลิตภัณฑ์จักสานจากต้นกกบ้านห้วย ตำบลบ้านห้วย อำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- คนาวุฒิ วรสาร. 2553. สถานการณ์การเลี้ยงโค ราคา สัตว์เศรษฐกิจของเกษตรกร. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaigreenagro.com/Article.aspx?id=6988&Param2=7>. [1 พฤศจิกายน 2559].
- ไทรกร พลสุวรรณ. 2557. ปัญหาเกษตรกรแก้ได้...แต่ต้องกล้า. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://th-th.facebook.com/permalink.php?story_fbid=747215325316012&id=454886191215595. [1 พฤศจิกายน 2559].
- ธนสิทธิ์ เหล่าประเสริฐ. 2557. รายงานพิเศษ มอง...ปัจจุบัน และอนาคต ตลาดโคขุนไทย. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : https://www.technologychaoban.com/news_detail.php?tnid=1154. [1 พฤศจิกายน 2559].
- สาระปศุสัตว์. 2559. โคขุน และการเลี้ยงโคขุน. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://pasusat.com/โคขุน/>. [1 พฤศจิกายน 2559].
- รัตนา นิกเร็ว, จิรสิน พันธุ์เสถียร. 2555. การศึกษาสภาพการเลี้ยงโคพื้นเมืองและความพึงพอใจของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคพื้นเมืองในจังหวัดสมุทรสงคราม. สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดสมุทรสงคราม.
- สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร. 2549. ต้นทุนและผลตอบแทนในการเลี้ยงโคเนื้อ. สำนักวิจัยเศรษฐกิจการเกษตร.
- ศูนย์สถิติสหกรณ์โครงการหุบกะพง. มปป. ศูนย์สถิติสหกรณ์โครงการหุบกะพงกับความเป็นมา. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaigreenagro.com/Article.aspx?id=6988&Param2=7>. [1 พฤศจิกายน 2559].
- วินิจ เกตุขำ และ คมเพชร ฉัตรศุภกุล. 2559. ความหมายของกลุ่ม. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.novabizz.com/NovaAce/Manage/group.htm>. [1 พฤศจิกายน 2559].

ภาคผนวก

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราช

ประสงค์หุบกะพง ตำบลเขาใหญ่ อำเภอลำลูกเกด จังหวัดเพชรบุรี

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐาน

1.ชื่อ-นามสกุล..... เพศ ชาย หญิง

2.อายุ

- ต่ำกว่า 30 ปี 51-60 ปี
- 30-40 ปี 60 ปีขึ้นไป
- 41-50 ปี

3.ระดับการศึกษา

- ไม่ได้ศึกษา ปวช/ปวส
- ประถมศึกษา ปริญญาตรี
- มัธยมศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี

4. จำนวนสมาชิกในครัวเรือน

- 2 คน 4 คน
- 3 คน 5 คนขึ้นไป

5.จำนวนแรงงานในครัวเรือน

- 1 คน 3 คน
- 2 คน 4 คนขึ้นไป 5 คน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

20,001 – 30,000 บาท

30,001 – 40,000 บาท

40,001 – 50,000 บาท

50,001 บาทขึ้นไป

11.แหล่งกู้ยืม

สหกรณ์การเกษตรฯ

นายทุนนอกระบบ

สหกรณ์เครดิตยูเนียนฯ

ญาติพี่น้อง หรือเพื่อนบ้าน

กองทุนหมู่บ้าน

ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์

อื่นๆ ระบุ.....

12.เงินออม

มี

ไม่มี

ส่วนที่ 2 สภาพการเลี้ยงและการจัดการการเลี้ยงโคขุนของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคในพื้นที่โครงการ
ตามพระราชประสงค์หุบกะพง

2.1 ประสบการณ์ในการเลี้ยงโคขุน.....ปี

2.2 สายพันธุ์โคที่เลี้ยง

○ โคพันธุ์พื้นเมือง

จำนวน.....ตัว น้ำหนักโคขุนที่นำเข้า.....กิโลกรัม ระยะเวลาในการขุน.....เดือน

○ โคลูกผสมบราห์มันพื้นเมือง

จำนวน.....ตัว น้ำหนักโคขุนที่นำเข้า.....กิโลกรัม ระยะเวลาในการขุน.....เดือน

○ โคลูกผสมสามสายเลือด

จำนวน.....ตัว น้ำหนักโคขุนที่นำเข้า.....กิโลกรัม ระยะเวลาในการขุน.....เดือน

○ อื่นๆ(ระบุ).....

จำนวน.....ตัว น้ำหนักโคขุนที่นำเข้า.....กิโลกรัม ระยะเวลาในการขุน.....เดือน

2.3 อาหารที่ใช้ในการขุนโค(ตอบได้มากกว่า1ข้อ)

○ อาหารสำเร็จรูป

จำนวน..... กิโลกรัม/ตัว/วัน

○ อาหารชั้นผสมเอง (รำ ข้าวโพด ปลายข้าว กากมันสำปะหลัง กระจุดกป่น กากถั่ว ฯลฯ)

จำนวน..... กิโลกรัม/ตัว/วัน

○ อื่นๆ(ระบุ).....

จำนวน..... กิโลกรัม/ตัว/วัน

2.4 ระยะเวลาในการให้อาหาร

○ เช้า

○ เย็น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.5 ต้นทุน

ค่านำโคเข้ามาขุน จำนวน..... บาท

ค่าอาหาร จำนวน..... บาท

ค่ายารักษาและวัคซีน จำนวน..... บาท

2.6 การขายโคขุน

น้ำหนักโคที่ขายกิโลกรัม

ราคาโคที่ขาย.....บาท

2.7 กำไรสุทธิจากการขาย..... บาท/ตัว

2.8 การจำหน่ายโคขุน

- ขายผ่อนพ่อค้าคนกลาง
- ส่งขายโรงฆ่าสัตว์เอง
- อื่น (ระบุ).....

2.9 โรคที่พบในโคขุน

- ปากเท้าเปื่อย
- โรคไข้เซื่อง
- อื่นๆ (ระบุ)

2.10 ความพึงพอใจในรายได้ที่ได้รับ มาก ปานกลาง น้อย

ส่วนที่ 3 เจื่อนไขในการรวมกลุ่ม และหาลักษณะของกลุ่มที่พึงประสงค์ของเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุน
ในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพง

3.1 ถ้าหากมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นเกษตรกรต้องการให้กลุ่มมีรูปแบบเป็นอย่างไร

.....

.....

.....

.....

3.2 เมื่อมีการจัดตั้งกลุ่มขึ้นแล้ว เกษตรกรอยากทำกิจกรรมใดร่วมกันภายในกลุ่ม

.....

.....

.....

.....

3.3 เหตุใดเกษตรกรผู้เลี้ยงโคขุนในพื้นที่โครงการตามพระราชประสงค์หุบกะพงจึงยังไม่มี
การจัดตั้งกลุ่มผู้เลี้ยงโคขุนขึ้น

.....

.....

.....

.....

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ – นามสกุล	นายวัชรพล วงศ์จำปา
วัน เดือน ปีเกิด	วัน อังคาร ที่ 20 กันยายน พ.ศ.2537
ที่อยู่	บ้านเลขที่ 81/2 ถนนเทพารักษ์ ตำบลตากลิ อำเภอบางคนที จังหวัดนครสวรรค์ 60140
ประวัติการศึกษา	ประถมศึกษา โรงเรียนบ้านใหม่โพนทอง มัธยมศึกษา โรงเรียนตากลิประชาสรรค์ ปริญญาตรี กำลังศึกษาที่สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณ ทหารลาดกระบัง
ผลงานที่ผ่านมา	ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ องค์การนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2557 ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการ องค์การนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอม เกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2558 ดำรงตำแหน่งประธานฝ่ายพัสดุ องค์การนักศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระ จอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ประจำปีการศึกษา 2559